

Հայաստանի Հանրապետության
Կենտրոնական բանկի խորհրդի 2007
թվականի հուլիսի 10-ի թիվ 205 Ն
որոշմամբ հաստատված հավելված 5

2013Թ. 3-րդ ԵՌԱՍՍՅԱԿԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՂ ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՍԱԽՄԲՎԱԾ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ
ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ
Ք.ԵՐԵՎԱՆ, ԱՄԻՐՅԱՆ ՓՈՂ. 23 /1

Ծանոթագրություն 1. «Իրավական դաշտ և կորպորատիվ կառավարում»

Իրավական դաշտ.

«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնվել է 1991 թվականին ԽՍՀՄ Բնակսոցքանկի հայկական Հանրապետական բանկի (1991-1993թթ. «Հայպետառքանկ» ՓԲԸ) հիման վրա և 1995թ. վերակազմավորվել է որպես բաց բաժնետիրական ընկերության՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N 1 արտոնագրային համարով:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը և թվով 19 մասնաճյուղերը գտնվում են Երևանում, 19 մասնաճյուղերը՝ ՀՀ տարբեր մարզերում և 1 մասնաճյուղ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ք.Երևան, Ամիրյան 23/1:

Բանկի հիմնական գործունեությունը.

Հանդիսանալով ունիվերսալ ֆինանսավարկային կառույց՝ «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ իր հստակորոշումներին առաջարկում է բանկային ծառայությունների ընդգրկում փաթեթ: Բանկի ակտիվային գործառնությունների գերակշռող մասը բաժին է ընկնում վարկային գործունեությանը: Բանկը վարկավորում է երկրի տնտեսության համարյա բոլոր ճյուղերը՝ պայմանավորված ներկայացվող ծրագրի ռիսկայնությամբ եւ հեռանկարով: Բանկն ակտիվ գործունեություն է ծավալել միջազգային վարկավորման ծրագրերով վարկավորման ուղղությամբ: Բանկը տրամադրում է ինչպես առևտրային, այնպես էլ սպառողական, հիփոթեքային վարկեր:

Գործարար միջավայրը

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն սպառողական շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացրած գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով և միջազգային տնտեսական ճգնաժամի ազդեցությամբ:

Միջազգային տնտեսական ճգնաժամը հանգեցրեց ՀՀ համախառն ներքին արդյունքի, ինչպես նաև արտերկրից դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է մեծ կախման մեջ:

Կորպորատիվ կառավարում

Բանկի կառավարման մարմիններն են՝ Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը՝ որպես բանկի կառավարման բարձրագույն մարմին, Բանկի Խորհուրդը, Բանկի Վարչությունը և Գործադիր տնօրենը:

Բանկի խորհրդի կառուցվածքը և կազմը

Բանկի Խորհրդի նախագահ

Ս. Սուքիասյան

Բանկի Խորհրդի անդամներ

Ա. Մելիքյան

Լ. Պետրոսյան

Ի. Մանագաձե

Ս. Ղարիբյան

Բանկի տնօրինության կառուցվածքը և կազմը

Գործադիր տնօրեն՝ Ա. Նալջյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Ռ. Բաղալյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Ռ.Հայրապետյան

Գլխավոր հաշվապահ՝ Դ. Ազատյան

Տարածքային կառավարման վարչության պետ՝ Ա. Առաքելյան

Ռ-ազմավարության և ռիսկերի կառավարման վարչության պետ՝ Հ. Ավետիսյան

Իրավաբանական վարչության պետ՝ Տ. Սիմոնյան

Բանկի սեփականության կառուցվածքը և բաժնետերերի/մասնակիցների քանակը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում

Բանկի կանոնադրական կապիտալը 30.09.2013թ. դրությամբ կազմում է 2,333,338 հազ. ՀՀ դրամ: Այն ներառում է 933,335 սովորական բաժնետոմս, յուրաքանչյուրը 2500 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով: Բանկն ունի 1424 բաժնետեր:

Նշանակալից մասնակիցներ

Սուքիասյան Սարիբեկ Ալբերտի 22.6 %

Սուքիասյան Խաչատուր Ալբերտի 19.5 %

Սուքիասյան Ռոբերտ Ալբերտի 10.3 %

Վերակառուցման և Չարգացման Եվրոպական Բանկ 25.0 %

Բանկի ղեկավարների վարձատրության քաղաքականությունը

Բանկում ղեկավարների վարձատրության հատուկ քաղաքականություն չի կիրառվում: Ղեկավար անձանց վարձատրությունը կատարվում է խորհրդի կողմից հաստատված հաստիքացուցակի հիման վրա:

Բանկի արտաքին աուդիտին վճարները

Բանկի արտաքին աուդիտն իրակացնող անձը հաստատվում է Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի կողմից՝ Բանկի խորհրդի ներկայացմամբ, իսկ արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի վարձատրության չափը հաստատվում է Բանկի խորհրդի կողմից:

Ծանոթագրություն 2. «Հաշվապահական քաղաքականությունը»

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը և ներկայացումը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում և ներկայացվում են համաձայն ՀՀ օրենսդրության և ենթաօրենսդրական ակտերի՝ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտերի և վերջինի պատրաստման և ներկայացման սկզբունքների, ստանդարտների կիրառման ուղեցույցների և ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդունված իրավական ակտերի: Ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացվում են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ: Ֆինանսական հաշվետվությունների առումով հաշվետու տարի է համարվում հունվարի 1-ից դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ ընկած ժամանակահատվածը:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա՝ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են պատմական արժեքով:

Բանկում ֆինանսական հաշվետվությունները (բացառությամբ դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվության) պատրաստվում են հաշվեգրման սկզբունքին համապատասխան:

Եկամուտների և ծախսերի հիմնական տեսակների ճանաչումը

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Օվերդրաֆտների, օվերնայթների, վարկային գծերի, թղթակցային հաշիվների, բանկային հաշիվների, ցպահանջ ավանդների դիմաց տոկոսների հաշվեգրումն իրականացվում է գծային եղանակով, եթե Բանկը չի կարող կանխատեսել այդ ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը: Արժեգրված վարկերի տոկոսների հաշվեգրումը չի դադարեցվում: Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեգրումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել՝ կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Բանկի տույժերի և տուգանքների գծով ստացվելիք գումարները հաշվեգրվում են եկամուտներին յուրաքանչյուր օր: Հաշվեգրվող գումարի չափի հաշվարկման համար հիմք են հանդիսանում համապատասխան պայմանագրերը:

Բանկի կողմից տույժերի և տուգանքների գծով վճարվելիք գումարները ծախս են ճանաչվում յուրաքանչյուր օր՝ հիմք ընդունելով համապատասխան պայմանագիրը:

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Այլ եկամուտներն ու ծախսերը, մասնավորապես՝ վարձավճարները, գովազդային, շենքի պահպանման, տեխնիկական սպասարկման պարտավորությունները, ինչպես նաև փոխադրամիջոցների օգտագործած վառելիքի ծախսային պարտավորությունները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում արտացոլվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում՝ հիմք ընդունելով համապատասխան պայմանագիրը կամ նախորդ ժամանակաշրջանի վճարումները: Ընդ որում, ոչ տոկոսային ծախսերի գծով, հաշվեգրումները ամսական մինչև 10,000 դրամ կազմելու դեպքում կատարվում են յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրը, իսկ 10,000 դրամից ավելի դեպքում՝ օրական: Բանկը աշխատակիցների արձակուրդային վճարների գծով ծախսերի կուտակումը կատարում է յուրաքանչյուր օր:

Հիմնական միջոցների (այդ թվում՝ ֆինանսական վարձակալությամբ ստացված), վարձակալված հիմնական միջոցներին ուղղված կապիտալ ներդրումների և ոչ նյութական ակտիվների գծով ամորտիզացիոն հատկացումներն սույն Քաղաքականությամբ սահմանված չափերով իրականացվում են յուրաքանչյուր օր և ճշգրտվում են յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրը: Շահագործումից դուրս հիմնական միջոցների գծով ամորտիզացիոն հատկացումները Բանկի վարչության կողմից սահմանված չափերով իրականացվում են յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրը:

Շահաբաժինները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են հաշվեգրման սկզբունքի համաձայն՝ դրանց հայտարարման պահին:

Արտարժույթային գործառնությունների հաշվառում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերագնահատվում են՝ կիրառելով ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակվող հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ միջին փոխարժեքը: Արտարժույթային գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում որպես եկամուտ կամ ծախս: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք ներկայացված են սկզբնական արժեքով, փոխարկվում են դրամի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքներով:

Արտարժույթի առքի և վաճառքի փոխարժեքները սահմանվում են հաշվի առնելով ՀՀ միջբանկային շուկայում ձևավորված փոխարժեքների մեծությունը, առաջարկի և պահանջարկի ծավալները ՀՀ տարածքում, այլ գործոններ (շուկայի ուսումնասիրության հիման վրա կատարված կանխատեսումներ, ֆորս-մաժորային պայմաններ և այլն): Արտարժույթի փոխարժեքները սահմանելիս նշված գործոններից բացի, հիմք են ընդունվում նաև տվյալ պահին արտարժույթի միջազգային շուկայում ձևավորված և «REUTERS DEALING» համակարգում արտացոլված փոխարժեքները:

Հարկային հաշվառում

Շահութահարկի, ավելացված արժեքի հարկի, եկամտահարկի, գույքահարկի, հողի հարկի, պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարումների գծով հաշվառումը տարվում է ՀՀ հարկային օրենսդրությանը համապատասխան:

Ավելացված արժեքի հարկի գծով հաշվառումն իրականացվում է «ԱԱՀ-ի մասին օրենքի» 27-րդ հոդվածի համաձայն՝ հաշվետու ժամանակաշրջանում հաշվանցման (պակասեցման) ենթակա ԱԱՀ-ի գումարը հաշվարկվում է՝ ելնելով իրականացված գործարքների ընդհանուր շրջանառության մեջ հարկվող գործարքների շրջանառության տեսակարար կշռից:

Հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Ընթացիկ շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված պահանջներին համաձայն՝ յուրաքանչյուր օրվա համար հաշվեգրվում է շահութահարկի պարտավորությունը հարկային շահույթի նկատմամբ (հաշվի առած «Շահութահարկի օրենքի» համաձայն եկամուտներից չնվազեցվող ծախսերը) և յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրվա դրությամբ այն ճշգրտվում է:

Հետաձգված հարկերը, եթե առկա են այդպիսիք, առաջանում են ակտիվի կամ պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և դրա հարկային բազայի միջև եղած ժամանակավոր տարբերություններից: Ակտիվի կամ պարտավորության հարկային բազան դա գումար է, որը հարկային նպատակներով վերագրվում է այդ ակտիվին կամ պարտավորությանը: Ժամանակավոր տարբերությունների հետևանքով առաջացած հետաձգված հարկային պարտավորությունների գծով, եթե առկա են այդպիսիք, մասհանումները կատարվում են ամբողջությամբ: Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են այն չափով, որքանով որ հավանական է տվյալ ակտիվների իրացումը: Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում: Հետաձգված հարկը ճանաչվում է յուրաքանչյուր եռամսյակի վերջին աշխատանքային օրը:

Շահութահարկի գծով հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, երբ Բանկը՝

ունի ճանաչված ընթացիկ հարկային ակտիվների և պարտավորությունների գումարների հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք:

մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

հետաձգված հարկային ակտիվը և հետաձգված հարկային պարտավորությունը վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից յուրաքանչյուր ապագա ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում ակնկալվում է հետաձգված հարկային պարտավորությունների և ակտիվների զգալի գումարների մարում կամ փոխհատուցում:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Բանկի կանխիկ դրամական միջոցների փաստացի ներհոսքի (մուտքագրումը) և կամ արտահոսքի (ելքագրումը) ձևակերպումը կատարվում է արժույթների անվանական արժեքով, Բանկի կողմից ընդունված դրամարկղային գործառնությունները կանոնակարգող կարգով, ինչպես նաև այլ կարգերով և իրավական ակտերով նախատեսված և պատշաճորեն կազմված վճարահաշվարկային փաստաթղթերի հիման վրա:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը կազմվում է ուղղակի մեթոդով:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ կենտրոնական բանկում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոզիտները) և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

Ֆինանսական գործիքներ

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է դրանց դիմաց տրված կամ ստացված փոխհատուցման իրական արժեքը՝ համապատասխանաբար գումարած կամ հանած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները: Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների, հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ: Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Բանկի ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա:

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ակտիվներ՝ ակտիվներ, որոնք ձեռք են բերվել կամ առաջացել են հիմնականում գների կամ դիվերային հավելագների (մարժանների) կարճաժամկետ տատանումներից շահույթ ստանալու նպատակով: Ակտիվը պետք է դասակարգվի որպես շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող, եթե այն, անկախ դրա ձեռք բերման պատճառից, այնպիսի պորտֆելի մի մաս է, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի ուղիների վերաբերյալ: Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվառվում են սկզբնական արժեքով և հետագայում վերաչափվում են իրական արժեքով՝ ելնելով գործող շուկայական գներից: Համապատասխան իրացված և չիրացված բոլոր օգուտներն ու վնասները գրանցվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող արժեթղթերից ստացված եկամուտներ հոդվածում:

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ՝ այն ներդրումներն են, որոնք Բանկը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով և որոնք կարող են վաճառվել՝ ելնելով իրացվելիության պահանջներից կամ տոկոսադրույքի, փոխարժեքների և կապիտալ գործիքների արժեքների փոփոխություններից:

Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած չիրացված շահույթն ու վնասը ճանաչվում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում մինչև այն պահը, երբ նշված ֆինանսական ակտիվը օտարվում է կամ որոշվում է որպես արժեզրկված: Այդ պահին կուտակված շահույթը կամ վնասը, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական

կապիտալում, պետք է ճանաչվի հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Երբ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված ֆինանսական ակտիվների գծով առկա է կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի ուղիների վերաբերյալ վկայություն, այդ ակտիվները վերադասակարգվում են որպես շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող:

Վաճառքի համար մատչելի կապիտալ գործիքների գծով շահաբաժինները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Բանկը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը հիմնված է դրանց գնանշված շուկայական գների վրա: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքի որոշվում է գնային մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով:

Կապիտալ գործիքներում այն ներդրումները, որոնք չեն գնանշվում որևէ բորսայում և ունեն սահմանափակ շուկա, հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած արժեզրկման գծով պահուստի գումարը:

Ասոցիացված և դուստր ընկերություններում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքի մեթոդով:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր՝ ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր՝ ֆիքսված մարման ժամկետով արժեթղթերը դասակարգվում են որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող, երբ Բանկը հաստատապես մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել այդ ներդրումները մինչև դրանց մարման ժամկետի լրանալը: Եթե Բանկի կողմից իրականացվում է մինչև մարման ժամկետը պահվող էական գումարի ակտիվների վաճառք, ապա ամբողջ դասը վերադասակարգվում է որպես վաճառքի համար մատչելի: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած դրանց գծով հնարավոր կորուստների պահուստները:

Բանկը գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, ֆորվարդներ, սվոպեր և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող և դրանց հաշվառումը իրականացվում է ֆինանսական գործիքների նախնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք վերաչափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ այնպիսի մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Իրական իրական արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն: Նշված գործառնություններից արդյունքները հաշվառվում են որպես առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներից կամ արտարժույթային գործառնություններից շահույթ կամ վնաս, կախված ածանցյալ գործիքների բնույթից:

Հեջի հաշվապահական հաշվառման ժամանակ հեջավորման գործիքի և համապատասխան հեջավորող հողվածի իրական արժեքների փոփոխությունների արդյունքները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում համաչափորեն ճանաչվում են զուտ շահույթ կամ վնաս:

Հետգնման պայմանագրեր

Հետզնման պայմանագրերը Բանկի կողմից օգտագործվում են իր առևտրային գործունեության և դրամական միջոցների ընթացիկ կառավարման շրջանակներում: Նշված պայմանագրերը հաշվառվում են որպես ֆինանսական գործառնություններ:

Հետզնման պայմանագրերով վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող կամ վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր, իսկ այդ պայմանագրերով ստացված միջոցները գրանցվում են պարտավորություններ այլ բանկերի նկատմամբ կամ պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ հողվածներում: Հետզնման պայմանագրով ձեռքբերված արժեթղթերի դիմաց տրամադրված գումարները գրանցվում են պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրամադրված վարկեր և փոխատվություններ հողվածներում: Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են համապատասխան հետզնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում:

Վարձակալություն

Բանկն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով կարող է վարձակալել հող, շենք և տարածքներ, այլ հիմնական միջոցներ, ինչպես նաև դրանց գծով կատարում կապիտալ ներդրումներ: Վարձակալված միջոցների հաշվապահական հաշվառումը տարվում է համաձայն ՀՀ օրենսդրության:

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

Վարձակալված հողի, շենքի և տարածքների, այլ հիմնական միջոցների վրա կատարված այն ծախսումները, որոնք բարձրացնում են վարձակալված հիմնական միջոցի արժեքը, դիտվում են որպես կապիտալ բնույթի ծախսումներ և ակտիվի 10%-ը գերազանցող մասով ճանաչվում են ակտիվ: Նշված ծախսումներն ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գծային մեթոդը՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Ֆինանսական ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստ

Բանկը ակտիվների դասակարգումը և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորումը իրականացնում է ՀՀ օրենսդրության պահանջների համաձայն:

Հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ժամանակ կատարվում են պահուստների ճշգրտումներ համաձայն ՖՀՄՄ-ների:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվառվում են սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով)՝ ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները գրանցվում են ձեռք բերման օրվա դրությամբ ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակվող միջին փոխարժեքով և հետագայում՝ փոխարժեքի փոփոխման դեպքում չեն վերագնահատվում:

Ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվների սկզբնական արժեքը որոշվում է համաձայն հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների՝ ակտիվի մշակման փուլում, եթե հնարավոր է

ցուցադրել ներստեղծված ակտիվի համապատասխանությունը ստանդարտով առաջադրված պայմաններին: Ներստեղծված համակարգչային ծրագրերի սկզբնական արժեքը որոշվում է ակտիվի ճանաչման չափանիշներին համապատասխան:

Ոչ նյութական ակտիվի միավորի վերագրումը ՀՀ տարածքում գործող բանկերի հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլանով և հաշվային պլանի կիրառման հրահանգով սահմանված այս կամ այն դասին (օրինակ՝ համակարգչային ծրագրեր, լիցենզիաներ և վստահագրեր, հեղինակային իրավունքներ և այլն) իրականացվում է Գլխավոր հաշվապահի մեթոդական ցուցումների հիման վրա՝ ելնելով տվյալ միավորի օգտագործման նշանակությունից և նպատակից:

Ներաստեղծված ոչ նյութական ակտիվի սկզբնական արժեքը ներառում է հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներով սահմանված ծախսերը: Ընդ որում, սկզբնական արժեքում կարող են ներառվել միայն այն ծախսումները, որոնք կատարվել են այն հաշվետու եռամսյակում, որի ընթացքում ճանաչվում է տվյալ ակտիվը:

Ոչ նյութական ակտիվի վրա կատարված հետագա ծախսումները, որոնք համաձայն հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների պահանջների կարող են ավելացվել ոչ նյութական ակտիվի արժեքին, հաշվառվում են որպես կապիտալ ներդրումներ և ավելացվում են տվյալ ակտիվի արժեքին Բանկի Վարչության որոշմամբ:

Ոչ նյութական ակտիվների յուրաքանչյուր միավորի ամորտիզացիոն ժամկետը որոշում է Բանկը՝ ելնելով հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներով սահմանված չափանիշներից: Մասնավորապես, ներստեղծված համակարգչային ծրագրերի ամորտիզացիոն ժամկետը որոշելու համար հաշվի է առնվում շուկայում տվյալ պահին առկա նմանատիպ նպատակային նշանակություն ունեցող ծրագրերի օգտակար ծառայության ժամկետի մասին տեղեկատվությունը, Բանկում նախկինում գործող նմանատիպ ծրագրերի փաստացի օգտակար ծառայության ժամկետը, ստանդարտով նախատեսված այլ չափանիշներ:

Ոչ նյութական ակտիվների մաշվածության գումարն իր օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու համար Բանկը կիրառում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը:

Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիայի ժամանակաշրջանը և ամորտիզացիայի մեթոդը սահմանվում է հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների համաձայն, կնքված պայմանագրի գործողության ժամկետում, իսկ այդ ժամկետի բացակայության կամ դրա որոշման անհնարինության դեպքում այն ընդունվում է 10 տարի: Ամորտիզացիայի մեթոդի փոփոխությունն իրականացվում է Բանկի Խորհրդի կողմից սույն Քաղաքականության մեջ համապատասխան փոփոխություն կատարելու միջոցով:

Ոչ նյութական ակտիվների իրական (շուկայական) արժեքի էական տատանման դեպքում դրանք վերագնահատվում են Բանկի Խորհրդի որոշման հիման վրա:

Ֆինանսական հաշվետվություններում ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվների վերաբերյալ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներով պահանջվող տեղեկատվության բացահայտումն իրականացվում է առանձին:

Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների միավորը, որը համապատասխանում է ակտիվի ճանաչման չափանիշներին, սկզբնապես չափվում է իր սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով)՝ ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ձեռք բերված հիմնական միջոցները գրանցվում են ձեռք բերման օրվա

դրությամբ ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակվող միջին փոխարժեքով և հետագայում՝ փոխարժեքի փոփոխման դեպքում չեն վերագնահատվում:

Հիմնական միջոցների միավորի սկզբնական արժեքն ընդգրկում է նրա գնման գինը, հարկերը, ներառյալ ԱԱՀ-ի գումարները, ներկրման տուրքերը, պարտադիր այլ վճարները, որոնք համապատասխան մարմնի կողմից ենթակա չեն Բանկին ետ վերադարձման, և ակտիվը իր նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ անմիջականորեն կապված ցանկացած ծախս: Տրամադրված ցանկացած զեղչ և արտոնություն հանվում է գնման գնից:

Ձեռք բերված հիմնական միջոցների միավորի հաշվառման նպատակով՝ արժեքի չափումը, ճանաչումը, հետագա ծախսումները, վերագնահատումները և դուրսգրումները կատարվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, ինչպես նաև Բանկի ներքին ակտերով:

Հիմնական միջոցների միավորի վերագրումը ՀՀ տարածքում գործող բանկերի հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլանով և հաշվային պլանի կիրառման հրահանգով սահմանված այս կամ այն դասին (օրինակ՝ գույք և գրասենյակային սարքավորումներ, կապի և հաղորդակցման միջոցներ, հաշվողական, համակարգչային և ավտոմատ կառավարման այլ տեխնիկա, փոխադրամիջոցներ և այլն) իրականացվում է գլխավոր հաշվապահի մեթոդական ցուցումների հիման վրա՝ ելնելով տվյալ միավորի օգտագործման ժամկետից, նշանակությունից և նպատակից:

Հիմնական միջոցները ներկայացվում են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ՝ հաշվի առնելով արժեզրկումից կուտակված կորուստը: Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

Շենքեր, շինություններ	50 տարի 2%
Համակարգիչներ	5 տարի 20%
Տրանսպորտային միջոցներ	8 տարի 12.5%
Այլ հիմնական միջոցներ՝ կապի միջոցներ, UPS մարտկոցներ, բանկոմատներ, գույք-գրասենյակային սարքավորումներ և այլն	8 տարի 12.5%
Այլ համակարգչային տեխնիկա՝ տպող բազմաֆունկցիոնալ սարքեր (պրինտեր, սկաներ, պատճենահանող սարքեր), POS տերմինալներ, մոդեմներ, ցանցային սարքեր	3 տարի 33.3%
Մինչև 50,000 դրամ արժողությամբ հիմնական միջոցներ	1 տարի 100%

Մինչև 2013թ-ի հունվարի 1-ը շահագործման մեջ եղած հիմնական միջոցների մաշվածությունը, կապված օգտակար ծառայությունների ժամկետների վերանայման հետ, հաշվարկվում է հետևյալ կերպ. հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը (սկզբնական արժեքից հանած կուտակված մաշվածությունը) բաշխվում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդով՝ նոր սահմանված օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետում: Վերջինս իրենից ներկայացնում է 2013թ-ի հունվարի 1-ից սահմանվող օգտակար ծառայության ժամկետի և շահագործման անցնելու ամսաթվից մինչև 2013թ. հունվարի 1-ը ընկած ժամանակահատվածի տարբերություն:

01.01.2013թ.-ից հետո ձեռքբերված հիմնական միջոցների համար սահմանվում է

մնացորդային արժեք, որը կազմում է նրանց սկզբնական արժեքի 0.1%-ը, սակայն ոչ ավել 20 000 դրամ, բացառությամբ շենքերի և փոխադրամիջոցների, որոնց մնացորդային արժեքը սահմանվում է նրանց սկզբնական արժեքի 1%-ի չափով:

Մինչև 01.01.2013թ. ձեռքբերված հիմնական միջոցների համար սահմանվում է մնացորդային արժեք, որը կազմում է նրանց հաշվեկշռային արժեքի 0.1%-ը, սակայն ոչ ավել 20 000 դրամ, բացառությամբ շենքերի և փոխադրամիջոցների, որոնց մնացորդային արժեքը սահմանվում է նրանց հաշվեկշռային արժեքի 1%-ի չափով :

Հողի համար մաշվածություն չի հաշվարկվում:

Հիմնական միջոցների ընթացիկ վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին:

Այն ծախսումները, որոնք բարձրացնում են հիմնական միջոցի միավորի շահագործման արդյունավետությունը սկզբնապես գնահատված նորմատիվային ցուցանիշների համեմատ, ճանաչվում են որպես կապիտալ բնույթի ծախսումներ և ավելացվում են ակտիվի սկզբնական արժեքին: Եթե տարվա ընթացքում կատարված վերանորոգման ծախսերի մեծությունը գերազանցում է ակտիվի սկզբնական արժեքի (օրենքով սահմանված կարգով իրականացված վերագնահատման դեպքում՝ վերագնահատված արժեքի) 10%-ը, ապա այս ծախսերը նույնպես ճանաչվում են որպես կապիտալ բնույթի ծախսումներ և 10%-ը գերազանցող մասով ավելացվում են ակտիվի սկզբնական արժեքին: Նշված ծախսումներն ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գծային մեթոդը՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում, եթե դրանք չեն գերազանցում տվյալ տարվա (հիմնական միջոցի տվյալ միավորի արժեքին նշված ծախսումները ավելացնելու տարվա) հունվարի 1-ի դրությամբ հիմնական միջոցի մնացորդային արժեքը, հակառակ դեպքում ամորտիզացվում են օգտակար ծառայության ամբողջ ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի դուրսգրումից կամ իրացումից առաջացած արդյունքը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է որպես եկամուտ կամ ծախս:

Բանկի հիմնական միջոցների իրական (շուկայական) արժեքի էական տատանման (ֆինանսական տարվա ընթացքում 25%) դեպքում դրանք վերագնահատվում են Բանկի Խորհրդի որոշման հիման վրա: Վերագնահատումն իրականացվում է համապատասխան լիցենզիա ունեցող անկախ գնահատող կազմակերպության կողմից: Հիմնական միջոցների վերագնահատումն իրականացվում է վերականգման արժեքի գործակցի մեթոդով: Վերագնահատման արդյունքները Բանկի հաշվապահական հաշվեկշռում և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում արտացոլվում են հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներով սահմանված կարգով: Վերագնահատման արդյունքում առաջացած աճը հաշվեգրվում է չբաշխված շահույթին Բանկի կողմից ակտիվն օգտագործելու ընթացքում՝ մաշվածության հաշվարկմանը գույրնթաց: Ընդ որում, հաշվեգրվող գումարի մեծությունը որոշվում է ակտիվի վերագնահատված հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության և ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության միջև եղած տարբերությամբ: Վերագնահատման արդյունքում առաջացած աճի հաշվեգրումը չբաշխված շահույթին ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի արտացոլվում:

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Բանկի հիմնական միջոցներում կապիտալ ներդրումների գծով ձևավորված ակտիվները, ինչպես նաև շահագործումից դուրս հիմնական միջոցները չեն ամորտիզացվում:

Պաշարներ

Բանկի պաշարները ընդգրկում են՝ արագամաշ առարկաները, ապրանքները, ներառյալ գրավի բռնագանձման արդյունքում Բանկի սեփականությանն անցած ունեցվածքը, նյութերը և օժանդակ միջոցները, որոնք պետք է օգտագործվեն Բանկի գործունեության ընթացքում: Արագամաշ առարկաներին են վերաբերում այն ակտիվները, որոնց ծառայության ժամկետը չի գերազանցում մեկ տարին: Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով: Պաշարների ինքնարժեքը որոշվում է միջին կշռված արժեքի բանաձևով: Արագամաշ առարկաների արժեքը ծախսագրվում է շահագործման հանձնելու պահին:

Հաշվարկներ բանկի և մասնաճյուղերի միջև

Բանկի գլխավոր գրասենյակի և նրա մասնաճյուղերի փոխադարձ հաշիվները համադրվում են յուրաքանչյուր օր՝ ծրագրային եղանակով ստացվող հաշվետվության միջոցով: Համադրման արդյունքում հայտնաբերված սխալներն ուղղվում են տվյալ օրվա ընթացքում:

Հաշվապահական հաշվեկշիռ կազմելիս Բանկի գլխավոր գրասենյակի և նրա մասնաճյուղերի միջև հաշվարկների հաշիվները պարտադիր գրոյացվում են:

Բանկի գլխավոր գրասենյակի և մասնաճյուղերի միջև հաշվարկների հաշիվները ենթակա են փակման շաբաթական կտրվածքով:

Բաժնետիրական կապիտալ և հետ գնված բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը ներառված են սեփական (ընդհանուր) կապիտալում: Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժինները արտացոլվում են սեփական կապիտալում այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք հայտարարվում են: Ընթացիկ տարվան վերաբերվող շահաբաժինները, որոնց վճարումը հայտարարվել է հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, բացահայտվում են հաշվեկշռի ամսաթվից հետո տեղի ունեցող իրադարձությունների ծանոթագրությունում: Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը հաշվարկվում է բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի գուտ շահույթը հարաբերելով տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թվին:

Որոշակի դեպքերում և համաձայն ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգի Բանկը կարող է հետ գնել իր բաժնետոմսերը: Այս դեպքում վճարված փոխհատուցումը նվազեցվում է սեփական (ընդհանուր) կապիտալից և ներկայացվում է որպես հետգնված բաժնետոմսեր մինչև վերջինների իրացումը: Նշված բաժնետոմսերը հետագայում վաճառվելու դեպքում ստացված ցանկացած փոխհատուցումը ներառվում է սեփական (ընդհանուր) կապիտալում:

Ներդրողների կողմից սովորական բաժնետոմսերի ձեռքբերման համար վճարված գնի և անվանական արժեքի միջև եղած դրական տարբերությունը ճանաչվում է սեփական կապիտալում որպես արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով էմիսիոն եկամուտ:

Ներգրավված միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են Կառավարության և Կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված

միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Հատկացումներ սոցիալական ապահովագրության հիմնադրամին

Բանկում, աշխատակիցների աշխատավարձի հիման վրա հաշվարկված որոշակի տոկոսը պետական սոցիալական ապահովագրության հիմնադրամին փոխանցելուց բացի, այլ հատուկ կենսաթոշակային հիմնադրամ չի ձևավորվում: Նշված հիմնադրամին հատկացումների հետ կապված ծախսերը արտացոլվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում այն ժամանակաշրջանում, որին դրանք վերաբերվում են:

Պահուստներ, պայմանական ակտիվներ և պարտավորություններ

Պայմանական պարտավորությունները չեն ճանաչվում ֆինանսական հաշվետվություններում, այլ բացահայտվում են ծանոթագրություններում: Սակայն պայմանական պարտավորությունները չեն բացահայտվում, երբ դրանց մարման նպատակով տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսքի հնարավորությունը շատ փոքր է:

Պայմանական ակտիվները չեն ճանաչվում ֆինանսական հաշվետվություններում, այլ բացահայտվում են ծանոթագրություններում, երբ դրանց հետ կապված տնտեսական օգուտների ներհոսքը հավանական է դառնում:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ

Բանկը օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերում պատրաստում է համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների և ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի կողմից հաստատված «Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերի կողմից Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ ներկայացվող համախմբված հաշվետվությունների կազմման կարգ»-ի համաձայն:

Սեզմենտային հաշվետվություններ

Բանկն օգտագործում է բիզնես-սեզմենտների (ըստ ֆիզիկական անձանց, կազմակերպություններին և մատուցվող բանկային ներդրումային ծառայությունների) տեղեկատվությունը որպես առաջնային ներկայացման ձև: Աշխարհագրական սեզմենտները հանդիսանում են երկրորդային ներկայացման ձև:

Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

Թողարկված պարտքային արժեթղթերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է դրանց դիմաց ստացված փոխհատուցման իրական արժեքը՝ գտված գործարքի հետ կապված ծախսումներով: Հետագայում թողարկված պարտքային արժեթղթերը չափվում են ամորտիզացված արժեքով և ցանկացած տարբերություն, որը առաջանում է ստացված գուտ փոխհատուցման և մարվող գումարների միջև, արտացոլվում է եկամուտների և ծախսերի հաշվետվությունում տվյալ արժեթղթերի շրջանառության ժամանակահատվածում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Համադրելի տեղեկատվություն

Անհրաժեշտության դեպքում համադրելի թվերը ճշգրտվում են՝ ընթացիկ տարվա հետ համադրելիության ապահովման նպատակով:

Հաշվապահական հաշվառման ամսաթվից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

Ֆինանսական տարվա վերջին աշխատանքային օրվա վիճակով կազմված հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, եթե անհրաժեշտություն է առաջանում կատարելու համապատասխան ճշգրտումներ՝ նախորդ տարվա վերջին օրվա ամսաթվով կազմված հաշվապահական հաշվեկշռի մեջ, կատարվում են հետևյալ դեպքերում՝ Բանկի սեփական ուժերով էական սխալներ հայտնաբերելու դեպքում, էական սխալներ, որոնք հայտաբերվել են աուդիտորական կազմակերպության կողմից և հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո տեղի ունեցած ճշգրտող դեպքերն արտացոլելու նպատակով:

Բանկի սեփական ուժերով էական սխալներ հայտնաբերելու դեպքում, եթե էական սխալի գումարը կախված է տվյալ գործարքի կամ հողվածի չափից և բնույթից, և հաշվեկշռում արտացոլված ցուցանիշները էական չեն փոփոխվելու, և եթե այդ տեղեկատվության չբացահայտելը չի ազդելու օգտագործողների կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների տվյալների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա, ապա նախորդ տարվա վերջին օրվա ամսաթվով կազմված հաշվապահական հաշվեկշռի մեջ փոփոխու թյուններ չեն կատարվում:

Եթե Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները սահմանված կարգով հրապարակելուց հետո առաջանում կամ հայտնաբերվում են էական սխալներ, ապա նման դեպքերում ճշգրտումներ չեն կատարվում և համարվում է, որ նման տեղեկատվության վերաներկայացումն անհրազործելի է:

Ծանոթագրություն 3. «Ձուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ»

Հազ դրամ

Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	01.07.2013- 30.09.2013	01.01.2013- 30.09.2013	01.07.2012- 30.09.2012	01.01.2012- 30.09.2012
Տոկոսային եկամուտներ բանկի ընթացիկ հաշիվներից, բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված ավանդներից և վարկերից	13,542	78,981	86,734	261,432
Տոկոսային եկամուտ հաճախորդներին տրված վարկերից և փոխատվություններից	1,502,287	4,333,316	1,192,566	3,590,905
Տոկոսային եկամուտ պարտքային արժեթղթերից	220,374	539,904	120,386	356,980
Տոկոսային եկամուտ «Ռեպո» պայմանագրերից	47,818	117,145	95,437	185,364
Այլ տոկոսային եկամուտ	23,743	82,852	275	375
Ընդամենը	1,807,764	5,152,198	1,495,398	4,395,056
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր				
Տոկոսային ծախսեր բանկի ընթացիկ հաշիվների, բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրաված ավանդների և վարկերի դիմաց	282,250	829,455	263,236	1,918,345
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների ժամկետային ավանդների և ընթացիկ հաշիվների դիմաց	514,721	1,426,629	422,766	1,655,109
Տոկոսային ծախսեր բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի դիմաց	-	-	-	-
Տոկոսային ծախսեր «Ռեպո» պայմանագրերի դիմաց	102,036	250,563	20,503	65,955
Այլ տոկոսային ծախսեր	862	9,635	8,332	24,529
Ընդամենը	899,869	2,516,282	714,837	2,093,414
Ձուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ	907,895	2,635,916	780,561	2,301,642

Ծանոթագրություն 4. «Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր»

Հազ դրամ

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	01.07.2013- 30.09.2013	01.01.2013- 30.09.2013	01.07.2012- 30.09.2012	01.01.2012- 30.09.2012
Դրամարկղային գործառնություններից	48,859	127,413	45,050	129,374
Հաշվարկային ծառայություններից	296,905	796,567	212,609	548,005
Երաշխիքներից, հոժարագրերով, ակրեդիտիվներով գործառնություններից, հավատարմագրային կառավարման գործառնություններից	4,943	12,149	4,403	9,605
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններից	8,964	32,794	3,034	16,901
Վճարային քարտերի սպասարկումից	5,964	23,750	13,674	50,197
Այլ կոմիսիոն վճարներ	114,887	346,579	90,650	282,160
Ընդամենը	480,522	1,339,252	369,420	1,036,242
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր				
Թղթակցային և այլ հաշիվների դիմաց կոմիսիոն վճարներ	777	2,257	677	2,635
Վճարային քարտերով գործառնությունների գծով վճարներ	35,574	100,048	24,965	69,953
Երաշխիքների, հոժարագրերով, ակրեդիտիվներով գործառնությունների, հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով վճարներ	2,856	5,369	1,714	3,829
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններից	34,926	81,513	10,505	15,993
Այլ կոմիսիոն վճարներ*	45,391	134,209	36,369	116,655
Ընդամենը	119,524	323,396	74,230	209,065
Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	360,998	1,015,856	295,190	827,177

* Այլ կոմիսիոն վճարների գծով ծախսերը հիմնականում կառուցվել են վճարահաշվառման ծախսերում և միջառնակներում:

Ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի դիմաց վճարված կոմիսիոն վճարների գծով:

Ծանոթագրություն 5. «Ձուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից»

Հազ դրամ

Առևտրային նպատակներով պահվող ներդրումներից	01.07.2013-30.09.2013	01.01.2013-30.09.2013	01.07.2012-30.09.2012	01.01.2012-30.09.2012
Առևտրային նպատակներով պահվող ներդրումների առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ, այդ թվում՝	(17,257)	(17,257)	9,715	(9,653)
բաժնետոմսերից	-	-	-	-
պարտքային արժեթղթերից	-	-	-	-
աժանցյալներից	(17,257)	(17,257)	-	(1,017)
Առևտրային նպատակներով պահվող ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ	(15,468)	11,841	(39,767)	(37,222)
Ընդամենը	(32,725)	(5,416)	(30,052)	(46,875)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներից	-	-	-	-
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ, այդ թվում՝	9,541	19,293	21,615	46,110
բաժնետոմսերից	-	-	-	-
պարտքային արժեթղթերից	9,541	19,293	-	-
աժանցյալներից	-	-	-	-
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ	-	-	-	-
Ընդամենը	9,541	19,293	21,615	46,110
Արտարժույթային գործառնություններից	-	-	-	-
Արտարժույթի առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	345,841	809,635	257,088	587,592
Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	(27,486)	(99,865)	(23,634)	(19,659)
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	3,904	8,170	2,145	6,275
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	10,203	761	4,818	1,669
Ընդամենը	332,462	718,701	240,417	575,877
Ձուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	309,278	732,578	231,980	575,112

Ծանոթագրություն 6. «Այլ գործառնական եկամուտ»

Հազ դրամ

Այլ գործառնական եկամուտ	01.07.2013-30.09.2013	01.01.2013-30.09.2013	01.07.2012-30.09.2012	01.01.2012-30.09.2012
Եկամուտներ ստացված տույժերից և տուգանքներից	36,918	93,424	34,845	79,959
Ֆակտորինգից ստացված եկամուտներ	-	-	1,500	3,347
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից ստացված զուտ եկամուտներ	(36)	5,795	-	1,575
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից և արժեզրկման հակադարձումից զուտ եկամուտներ	-	-	-	-
Այլ եկամուտներ*	9,457	22,674	5,798	25,038
Ընդամենը	46,339	121,893	42,143	109,919

Այլ եկամուտներ* -ի գոյացման հիմնական աղբյուրներից են քաղվածքների, չեկային և ավանդային գրքույկների, տեղեկանքների տրամադրումից և այնպիսի տարաբնույթ ծառայություններից զանձվող գումարները, որոնց համար հատուկ եկամտային հաշիվներ նախատեսված չեն:

Ծանոթագրություն 7. «Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ»

Հազ դրամ

Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով (Ծանոթագրություն 14)	01/07/2013- 30/09/2013	01/01/2013- 30/09/2013	01/07/2012- 30/09/2012	01/01/2012- 30/09/2012
Սկզբնական մնացորդ	23,873	23,873	23,873	23,873
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ				
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ				
Պահուստի օգտագործում				
Վերջնական մնացորդ	23,873	23,873	23,873	23,873
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով (Ծանոթագրություն 14)	01/07/2013- 30/09/2013	01/01/2013- 30/09/2013	01/07/2012- 30/09/2012	01/01/2012- 30/09/2012
Սկզբնական մնացորդ	3,997	5,403	8,016	7,707
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	(61)	(1,467)	(348)	(39)
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ				
Պահուստի օգտագործում				
Վերջնական մնացորդ	3,936	3,936	7,668	7,668
Հաճախորդներին տրված վարկերի, փոխատվությունների գծով (Ծանոթագրություն 16)	01/07/2013- 30/09/2013	01/01/2013- 30/09/2013	01/07/2012- 30/09/2012	01/01/2012- 30/09/2012
Սկզբնական մնացորդ	813,377	662,477	664,542	625,829
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	(50,757)	95,881	(34,340)	60,382
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	10,969	58,068	36,067	65,801
Պահուստի օգտագործում	(14,721)	(57,558)	(35,845)	(121,588)
Վերջնական մնացորդ	758,868	758,868	630,424	630,424
Ներդրումների գծով (Ծանոթագրություն 18)	01/07/2013- 30/09/2013	01/01/2013- 30/09/2013	01/07/2012- 30/09/2012	01/01/2012- 30/09/2012
Սկզբնական մնացորդ	4,690	4,690	4,690	4,690
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ				
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ				
Պահուստի օգտագործում				
Վերջնական մնացորդ	4,690	4,690	4,690	4,690
Այլ ակտիվների գծով	01/07/2013- 30/09/2013	01/01/2013- 30/09/2013	01/07/2012- 30/09/2012	01/01/2012- 30/09/2012
Սկզբնական մնացորդ	3,081	8,192	20,726	20,903
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	9,099	1,059	2,094	1,898
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	1,509	4,509		44
Պահուստի օգտագործում	(7,011)	(7,082)	(18,656)	(18,681)
Վերջնական մնացորդ	6,678	6,678	4,164	4,164
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով(Ծանոթագրություն 30)	01/07/2013- 30/09/2013	01/01/2013- 30/09/2013	01/07/2012- 30/09/2012	01/01/2012- 30/09/2012
Սկզբնական մնացորդ				
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ				
Վերջնական մնացորդ	-	-	-	-
Ընդամենը զուտ մասհանումներ պահուստներին	(41,719)	95,473	(32,594)	62,241

Ծանոթագրություն 8. «Ընդհանուր վարչական ծախսեր»

Հազ դրամ

Ընդհանուր վարչական ծախսեր	01.07.2013- 30.09.2013	01.01.2013- 30.09.2013	01.07.2012- 30.09.2012	01.01.2012- 30.09.2012
Ծախսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով	701,509	2,063,551	549,223	1,654,799
Ծախսեր սոցիալական ապահովագրության պետական հիմնադրամին հատկացումների գծով	751	2,503	61,451	185,366
Վերապատրաստման և ուսուցման գծով ծախսեր	40	510	458	2,053
Գործուղման ծախսեր	12,834	42,770	13,735	40,434
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	39,109	108,647	30,713	91,320
Ապահովագրության ծախսեր	13,762	38,104	9,201	26,203
Բանկի սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	12,252	36,038	8,670	38,552
Բանկի շենքերի տնտեսական պահպանության և անվտանգության գծով ծախսեր	43,116	120,204	29,171	103,973
Առևտրային և խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	5,932	26,054	2,620	22,420
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	25,685	79,867	30,587	92,215
Տրանսպորտային ծախսեր	21,194	63,540	23,640	79,493
Ծախսեր հարկերի (բացառությամբ՝ շահութահարկի), տուրքերի և այլ պարտադիր վճարների գծով	36,567	122,684	40,610	129,575
Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր	21,378	61,970	20,545	70,423
Վարկերի տրամադրման և վերադարձման գծով ծախսեր	-	-	-	-
Այլ վարչական ծախսեր	5,484	9,740	275	8,039
Ընդամենը	939,613	2,776,182	820,899	2,544,865

Բանկի աշխատակիցների միջին թվաքանակ և մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձի չափ

	01.07.2013- 30.09.2013	01.01.2013- 30.09.2013	01.07.2012- 30.09.2012	01.01.2012- 30.09.2012
Բանկի աշխատակիցների միջին թվաքանակ	892	867	877	880
Մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձի չափ (հազ դրամ)	260	254	199	197

Ծանոթագրություն 9. «Այլ գործառնական ծախսեր»

Հազ դրամ

Այլ գործառնական ծախսեր	01.07.2013- 30.09.2013	01.01.2013- 30.09.2013	01.07.2012- 30.09.2012	01.01.2012- 30.09.2012
Վճարված տուգանքներ և տույժեր	1,830	2,147	-	77
Ինկասացիայի համար կատարված վճարումներ	62,500	185,000	68,550	182,740
Գովազդային և ներկայացուցչական ծախսեր	44,934	126,232	46,916	157,722
Ֆակտորինգի գծով ծախսեր	-	-	-	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր	74,302	205,639	153,742	453,970
Կորուստներ ակտիվների արժեզրկումից	-	-	-	-
Ավանդների երաշխավորման հիմնադրամին հատկացումներ	12,999	36,783	10,472	30,546
Այլ ծախսեր	61,691	188,976	53,512	180,482
Ընդամենը	258,256	744,777	333,192	1,005,537

Այլ գործառնական ծախսեր ծանոթագրության այլ ծախսեր տողում հիմնականում ներառված են VISA վճարահաշվարկային համակարգին անդամագրվելու համար սահմանված եռամսյակային վճարները, ինչպես նաև վճարային պլաստիկ քարտերի ձեռքբերման համար կատարված ծախսերը:

Ծանոթագրություն 10. «Վերահսկվող միավորներում ներդրումներից զուտ շահույթ/վնաս»

Վերահսկվող միավորումներում ներդրումներից զուտ եկամուտ	01.07.2013	01.01.2013	01.07.2012	01.01.2012
	30.09.2013	30.09.2013	30.09.2012	30.09.2012
Ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումներից եկամուտ	11,853	14,416	-	-

Հազ դրամ

Ծանոթագրություն 11. «Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)»

Շահութահարկի գծով ծախս	01.07.2013	01.01.2013	01.07.2012	01.01.2012
	30.09.2013	30.09.2013	30.09.2012	30.09.2012
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	84,917	219,875	70,086	102,322
Տվյալ ժամանակաշրջանում ճանաչված նախորդ ժամա նակաշրջանների ընթացիկ հարկի ճշգրտումները				(439)
Չեղածված հարկի գծով ծախս	22,186	2,513	(17,079)	(34,520)
Ընդամենը	107,103	222,388	53,007	67,363

Հազ դրամ

	01.07.2013 30.09.2013	Արդյունավետ դրույթաչափ (%)	01.01.2013 30.09.2013	Արդյունավետ դրույթաչափ (%)	01.07.2012 30.09.2012	Արդյունավետ դրույթաչափ (%)	01.01.2012 30.09.2012	Արդյունավետ դրույթաչափ (%)
Շահույթը մինչև հարկումը	480,213		904,227		228,377		201,207	
Շահութահարկ դրույթաչափով	96,043	20.00	180,845.40	20.00	45,675	20.00	40,241	20.00
Հարկման նպատակով եկամուտների և ծախսերի ճշգրտումներ ոչ ժամանակավոր տարբերությունների								
Չհարկվող եկամուտներ	(25)	(0.01)	(76)	(0.01)	(25)	(0.01)	(76)	(0.04)
Չնվազեցվող ծախսեր	7,112	1.48	26,388	2.92	4,827	2.11	27,543	13.69
Չզնադատված հարկային վնաս		-		-		-		-
Բացասական/դրական փոխարժեքային տարբերություն	5,497	1.14	19,973	2.21	3,762	1.65	3,598	1.79
Նախորդ տարվա հաշվարկված հարկային ծախսի		-		-		-	(440)	(0.22)
Այլ արտոնություններ	(1,524)	(0.32)	(4,742)	(0.52)	(1,232)	(0.54)	(3,503)	(1.74)
Շահութահարկի գծով ծախս	107,103	22.30	222,388	24.59	53,007	23.21	67,363	33.48

ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկը

Հազ դրամ

	Մնացորդ նախորդ ժամանակա- շրջանի դրությամբ	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Սեփական կապիտալով ճանաչված	Մնացորդ հաշվետու ժամանակաշրջա- նի դրությամբ
Հետաձգված հարկային ակտիվներ, այդ թվում՝	74,102	17,935	-	92,037
Այլ ակտիվներ	-	-	-	-
Ածանցյալ գործիքներ	4,557	(4,557)	-	-
Հիմնական միջոցներ	1,349	613	-	1,962
Այլ պարտավորություններ	68,196	21,879	-	90,075
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ, այդ	(83,317)	(20,448)	(21,824)	(125,589)
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	(44,200)	397	(21,824)	(65,627)
Ածանցյալ գործիքներ	-	-	-	-
Պայմանական պարտավորություններ	(4,932)	(509)	-	(5,441)
Պահանջներ բանկերի և ֆինանսական	(15,333)	(4,615)	-	(19,948)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և	(18,852)	(15,721)	-	(34,573)
Զուտ հետաձգված հարկային	(9,215)	(2,513)	(21,824)	(33,552)

Ծանոթագրություն 12. «Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ»

Հազ դրամ

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	01.07.2013- 30.09.2013	01.01.2013- 30.09.2013	01.07.2012- 30.09.2012	01.01.2012- 30.09.2012
Հաշվետու ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ հարկումից հետո	373,110	681,839	175,370	133,844
Տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի համար հաշվարկված շահաբաժիններ արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով	-	-	-	-
Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերագրվող տվյալ ժամանակա-շրջանի զուտ շահույթ (վնաս)	373,110	681,839	175,370	133,844
Տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը	933,335	933,335	933,335	933,335
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	0.40	0.73	0.19	0.14

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի զուտ շահույթի կամ վնասի և այդ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թվի հարաբերությունն է:

Ծանոթագրություն 13

13-1. «Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում
Հազ դրամ

Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	30.09.2013	31.12.2012
Կանխիկ դրամական միջոցներ	5,077,761	4,073,197
Դրամական միջոցների այլ տեղաբաշխումներ	2,387,755	2,814,397
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում*	2,079,202	4,383,253
Ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում		
Դեպոզիտային միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում**	270,000	1,270,000
Այլ պահանջներ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ		
Հաշվեգրված տոկոսներ		
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	9,814,718	12,540,847

* Թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն բանկի ներգրավված միջոցների դիմաց հաշվարկված պարտադիր պահուստավորման միջոցները: ** ՀՀ ԿԲ-ում դեպոզիտային գումարը իրենից ներկայացնում է ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար որպես երաշխիքային ավանդ:

13-2. «Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ», որոնք ներառվում են դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունում

Հազ դրամ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	30.09.2013	31.12.2012
Կանխիկ դրամական միջոցներ և կանխիկին հավասարեցված վճարային փաստաթղթեր	7,465,516	6,887,594
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	2,079,202	4,383,253
Ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում		
Թղթակցային հաշիվներ ռեզիդենտ բանկերում	41,827	40,430
Թղթակցային հաշիվներ ոչ ռեզիդենտ բանկերում	5,411,309	3,676,974
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14,997,854	14,988,251

Ծանոթագրություն 14. «Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ»

Հազ դրամ

Ընթացիկ հաշիվներ	30.09.2013	31.12.2012
ՀՀ բանկերում	41,827	40,430
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում	4,036,658	1,077,319
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ	1,371,651	1,209,626
Հաշվեգրված տոկոսներ	3,000	459
Ընդամենը	5,453,136	2,327,834
ՀՀ բանկերում		
վարկեր և ավանդներ		1,307,161
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
այլ	452,346	527,051
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում		
վարկեր և ավանդներ	3,242,320	1,389,556
այլ		83
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում		
այլ	299,384	740,638
Հաշվեգրված տոկոսներ	8	2,376
Ընդամենը	4,061,279	3,966,865
Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(23,873)	(23,873)
Ձուտ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	9,490,542	6,270,826

Հազ դրամ

Ֆինանսական կազմակերպություններում վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ	30.09.2013	31.12.2012
ՀՀ ֆինանսական կազմակերպություններում՝		
վարկեր և ավանդներ	162,116	1,115,380

ռեպո (հետզման) պայմանագրեր	2,235,322	1,344,460
այլ	89,717	231,557
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում		
այլ	162,102	44,390
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում		
այլ	121,397	32,129
Հաշվեգրված տոկոսներ	5,287	7,426
Ընդամենը	2,775,941	2,775,342
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ	(3,936)	(5,403)
Ձուտ պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների	2,772,005	2,769,939
Ձուտ պահանջներ բանկերի և Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	12,262,547	9,040,765

**30.09.13թ. և 31.12.12թ. Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ այլ պահանջների տողում համապատասխանաբար ներառված են «Visa international» կազմակերպությունում ներդրված 110.000 ԱՄՆ դոլար (30.09.13թ.-ին 44.582 հազ. ՀՀ դրամ, 31.12.2012թ.-ին 44.394 հազ.դրամ), «Արմենիան Քարդ» ՓԲԸ-ում ներդրված 134.495 ԱՄՆ դոլար (30.09.2013թ.-ին` 54.509 հազ ՀՀ դրամ, 31.12.2012թ.-ին` 54.279 հազ. ՀՀ դրամ) գումարներով ապահովագրական դեպոզիտները, ինչպես նաև վճարահաշվարկային համակարգերի նկատմամբ առաջացած դեբիտորական գումարներ:

Ծանոթագրություն 15. «Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ»

Հազ դրամ

Առևտրային նպատակով պահվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	30.09.2013	31.12.2012
Սվոպ	1,367	20,030
Ընդամենը	1,367	20,030
Առևտրային նպատակով պահվող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)		

Ծանոթագրություն 16. «Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ»

Հազ դրամ

Տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ	30.09.2013	31.12.2012
Վարկեր, այդ թվում`	36,530,297	32,410,713
Հիփոթեքային	3,265,840	3,126,988
Վարկային քարտեր	1,839,598	1,436,551
Ֆակտորինգ		
Նշված հոդվածների գծով հաշվեգրված տոկոսներ	241,773	194,533
Ընդամենը վարկեր	38,611,668	34,041,797
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(758,868)	(662,477)
Ընդամենը զուտ վարկեր	37,852,800	33,379,320

Հազ դրամ

Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ վարկային պորտֆելում հաճախորդներին տրամադրված արժեզրկված (չաշխատող) վարկերի և փոխատվությունների կառուցվածքը	30.09.2013		31.12.2012	
	զուտար	քանակ	զուտար	քանակ
Վարկեր և փոխատվություններ, որից	38,611,668	30,224	34,041,797	30,433
աշխատող վարկեր	38,065,553	30,107	33,713,005	30,397
արժեզրկված (չաշխատող) վարկեր և փոխատվություններ,	546,115	117	328,792	36
ժամկետանց	42,027	86	14,397	20
վերաձևակերպված	62,616	2	68,352	2
վերաֆինանսավորված				
Ընդամենը վարկեր	38,611,668	30,224	34,041,797	30,433
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(758,868)		(662,477)	
Ընդամենը զուտ վարկեր	37,852,800		33,379,320	

Տրամադրված վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների	30.09.2013	31.12.2012
Պետական ձեռնարկություններ	75,395	27,177
Մասնավոր ձեռնարկություններ, այդ թվում՝	17,487,953	14,950,811
խոշոր ձեռնարկություններ	4,159,730	5,123,614
փոքր և միջին ձեռնարկություններ	13,328,223	9,827,197
այդ թվում բիզնես քարտեր	75,975	50,537
Ֆիզիկական անձինք, այդ թվում՝	17,143,125	15,003,856
սպառողական վարկեր	11,589,134	7,073,117
հիփոթեքային վարկեր	3,265,840	3,126,988
վարկային քարտեր	1,763,623	1,386,013
Անհատ ձեռնարկատերեր	3,663,422	3,865,420
Հաշվեգրված տոկոսներ	241,773	194,533
Ընդամենը վարկեր	38,611,668	34,041,797
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(758,868)	(662,477)
Ընդամենը զուտ վարկեր	37,852,800	33,379,320

Վարկային պարտավորություններ 20 խոշոր վարկառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձաց գծով	30.09.2013	31.12.2012
հաշվեկշային մնացորդ	10,511,121	8,940,201
հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների մնացորդ	1,101,548	555,835
Ընդամենը	11,612,669	9,496,036
Վարկային ներդրումներ	37,852,800	33,379,320
Տեսակարար կշիռ վարկային պորտֆելում	31%	28%
Ընդհանուր նորմատիվային կապիտալ	8,502,543	7,936,871
Տոկոսային հարաբերակցություն կապիտալի նկատմամբ	137%	120%

Վարկային ներդրումներ	30.09.2013	
	Մնացորդ հագ դրամ	քանակ
ԳՀՀ միկրո և փոքր մասնավոր ձեռնարկությունների վարկային ծրագիր	2,193,677	180
ԳՀՀ միկրո և փոքր մասնավոր ձեռնարկությունների ՀՀ կառավարության վարկային ծրագիր	1,076,442	79
ԳՀՀ "Վերականգնվող էներգիայի Ջարգագում" ծրագիր	179,393	1
Կոմերցբանկ	3,876	2
ՎՋԵԲ «Սինդիկացված վարկ» 1-ին վարկային ծրագիր	44,431	5
ՎՋԵԲ «Սինդիկացված վարկ» 2-րդ վարկային ծրագիր	599,952	41
Համաֆինանսավորում	363,061	2
ՄՖԿ	103,308	6
Սևծովյան բանկի 1-ին վարկային ծրագիր	162,794	16
Սևծովյան բանկի 2-րդ վարկային ծրագիր	1,485,785	56
Համաշխարհային բանկի վարկային ծրագիր	309,560	80
Տնտեսության կայունացման Ռուսաստանի Դաշնության ծրագիր	89,106	13
Նոր ՄՖԿ վարկային ծրագիր (IFC FMO)	2,456,631	56
	2,538,904	455
ՎՋԵԲ միկր, փոքր և միջին ձեռնարկությունների վարկավորման ծրագիր /EBRD MSME/	25,384	33
ՎՋԵԲ միկրովարկավորման ծրագիր	3,245,657	551
Հիփոթեքային վարկեր		
այդ թվում		
ԳՀՀ	147,266	51
ՄՖԿ	15,044	2
Ընդամենը	14,877,961	1,576

Վարկային ներդրումներ	31.12.2012	
	Մնացորդ հագ դր	քանակ
ԳՀՀ միկրո և փոքր մասնավոր ձեռնարկությունների վարկային ծրագիր	2,041,649	176

ԳՀՀ միկրո և փոքր մասնավոր ձեռնարկությունների ՀՀ կառավարության վարկային ծրագիր	958,069	91
ԳՀՀ "Վերականգնվող էներգիայի Ջարգացում" ծրագիր	191,267	1
Կոմերցբանկ	10,906	3
ՎՋԵԲ «Սինդիկացված վարկ» 1-ին վարկային ծրագիր	205,177	8
ՎՋԵԲ «Սինդիկացված վարկ» 2-րդ վարկային ծրագիր	1,145,041	63
Համաֆինանսավորում	546,201	3
ՄՖԿ	140,419	7
Սևծովյան բանկի 1-ին վարկային ծրագիր	305,627	27
Սևծովյան բանկի 2-րդ վարկային ծրագիր	1,911,797	63
Համաշխարհային բանկի վարկային ծրագիր	301,716	58
Տնտեսության կայունացման Ռուսաստանի Դաշնության վարկային ծրագիր	192,841	18
Նոր ՄՖԿ վարկային ծրագիր (IFC FMO)	1,610,540	35
	1,474,372	
ՎՋԵԲ միկր, փոքր և միջին ձեռնարկությունների վարկավորման ծրագիր /EBRD MSME/		381
ՎՋԵԲ Միկրովարկավորման ծրագիր	148,546	123
Հիփոթեքային վարկեր՝		
այդ թվում՝	198,258	60
ԳՀՀ	181,240	57
ՄՖԿ	17,018	3
Ընդամենը	11,382,426	1,117

Հազ դրամ

Տրամադրված վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ վարկավորման ոլորտների (առանց հաշվի առնելու վարկերի հնարավոր կորսուտների գծով պահուստները)	30.09.2013	Տոկոսային հարաբերությունը	31.12.2012	Տոկոսային հարաբերությունը
Արդյունաբերություն	6,734,098	17	6,235,398	18
Գյուղատնտեսություն	2,323,903	6	3,347,994	10
Շինարարություն	604,558	2	373,905	1
Տրանսպորտ և կապ	96,337	0	150,407	0
Առևտուր	8,722,611	23	8,397,059	25
Սպառողական	11,662,530	30	8,946,311	26
Հիփոթեքային վարկեր	3,286,024	9	3,168,340	9
Սպասարկման ոլորտ	4,152,600	11	2,160,995	6
Այլ	1,029,007	3	1,261,388	4
		-		-
Ընդամենը	38,611,668	100	34,041,797	100

Հազ դրամ

Հաճախորդների ռեզիդենտության առումով վարկային պորտֆելի վերլուծությունը	30.09.2013	Տոկոսային հարաբերությունը	31.12.2012	Տոկոսային հարաբերությունը
ՀՀ ռեզիդենտներ	37,611,067	100	33,184,168	100
ԲաաՅ/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների ռեզիդենտներ*		-		-
		-		-
ԲԲԲ-/ԲաաՅ/-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկրների ռեզիդենտներ			619	
Հաշվեգրված տոկոսներ	241,733		194,533	
Ընդամենը	37,852,800	100	33,379,320	100

Ծանոթագրություն 17. «Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ»

Հազ դրամ

Պետական արժեթղթեր	30.09.2013	31.12.2012
ՀՀ պետական պարտատոմսեր		
գանձապետական պարտատոմսեր	1,680,778	693,754
Ընդամենը պետական արժեթղթեր	1,680,778	693,754

Հազ դրամ

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	30.09.2013		31.12.2012	
	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
ԲԲԲ+/ԲաաՅ/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի				
Կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ	49,788		71,624	
Կապիտալի գործիքներ		102,252		102,252
Ընդամենը ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	49,788	102,252	71,624	102,252
ՀՀ ոչ պետական արժեթղթերում ներդրումներ (հնարավոր կորուստների պահուստ)		(4,690)		(4,690)
Զուտ ներդրումներ ՀՀ ոչ պետական արժեթղթերում ներդրումներ	49,788	97,562	71,624	97,562

Հագ դրամ

Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	30.09.2013		31.12.2012	
	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի				
Կապիտալի գործիքներ		1,715		1,818
Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր		1,715		1,818
Ընդամենը վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	1,730,566	99,277	765,378	99,380

Այլ անձանց բաժնետիրական կապիտալում իրականացված ներդրումները
30.09.2013թ.-ի դրությամբ

Հագ դրամ

Անձի անվանումը	Հիմնական գործունեությունը	Գրանցման երկիրը	Ներդրման ամսաթիվը	Ներդրումը (հազ. դրամ)	Բաժնեմասը %
S.W.I.F.T	Հեռահաղորդակ ցույցային ծառայություններ	Բելգիա	13/09/1996	1,715	-
ԱՐՄԵՆԻԱՆ ՔԱՐԴ ՓԲԸ	Վճարահաշվարկ ային ծառայություններ	ՀՀ	22/02/2000	48,572	5
ԷԿՈՆՈՄԻՆԿԱՍԱՑԻԱ ԴՁ	Ինկասացիոն ծառայություններ	ՀՀ	01/11/1998	50,000	100
ԱՔՈՎ ՔՐԵԴԻՏ ՌԵՓՈՐԹԻՆԳ ՓԲԸ	Տեղեկատվական ծառայություններ	ՀՀ	23/06/2006	3,680	1
Ընդամենը				103,967	

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների (բացառությամբ կապիտալի գործիքներում ներդրումների) հաշվեկշռային և իրական արժեքները համապատասխանում են իրար:

Ներդրումները կապիտալի գործիքներում ՀՀ-ում չեն գնանշվում որևէ բորսայում և ունեն սահմանափակ շուկա: Այդ գործիքների իրական արժեքը ճշգրտորեն որոշելու համար բացակայում են որոշակի ընդունելի սկզբունքներ ու մեթոդներ, և հետևաբար այդ արժեթղթերը հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ համաձայն արժեզրկման գծով պահուստի գումարը:

Ծանոթագրություն 17.1 «Հետզման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր»

Հագ դրամ

	30.09.2013		31.12.2012	
	Ակտիվ	Պարտավորություն	Ակտիվ	Պարտավորություն
Գրավադրված արժեթղթեր ՀՀ ԿԲ-ում	4,104,068	4,005,666	4,037,132	4,255,724
Ընդամենը գրավադրված արժեթղթեր (ծանոթ. 17.1)	4,104,068	4,005,666	4,037,132	4,255,724

Ծանոթագրություն 18. «Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ»

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Ծանոթագրություն 19. «Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում»

	Հազ դրամ
Վերահսկվող միավորներում ներդրումների շարժը	Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբում	262,160
Ավելացում	
Օտարում (վաճառք)	
Ասոցիացված կազմակերպությունների գործունեությունից եկամուտ/(վնաս)	14,416
Այլ համապարփակ եկամուտ/(վնաս)	812
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	277,388

	Հազ դրամ	
Վերահսկվող միավորներում ներդրումներ	30.09.2013	31.12.2012
Ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումներ	277,388	262,160
Համատեղ վերահսկվող միավորներում ներդրումներ		
Դուստր բանկերում ներդրումներ		
Այլ դուստր ընկերություններում ներդրումներ		
Շահաբաժիններ		
Ընդամենը	277,388	262,160

	Հազ դրամ				
Վերահսկվող անձանց կապիտալում իրականացված ներդրումները					
Անձի անվանումը	Հիմնական գործունեություն	Գրանցման երկիրը	Ներդրման ամսաթիվը	Ներդրումը (հազ. դրամ)	Բաժնեմասը %
ՍԻԼ ԻՆՇՈՒՐԱՆՍ	Ապահովագրակ	ՀՀ	22/02/2000	277,388	20.0
Ընդամենը				277,388	

Ծանոթագրություն 20. «Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ»

Հազ դրամ

Հոդվածի անվանումը	Հոդ.շենքեր	Համակ. և կապի միջոցներ	Փոխադրամիջոցներ	Այլ հիմն.միջոցներ	Հիմն.միջ.գծով կապ. ներդ.	Վարձակ.հիմն.միջ. գծով կապ. ներդ.	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	2,918,502	1,549,326	372,543	997,447	84,553	153,686	6,076,057
Ավելացում		192,677	42,896	136,689	98,062	1,063	471,387
Օտարում		(2,135)	(62,037)				(64,172)
Արժեզրկում	-	-		-	-	-	-
Վերախմբավորում	93,073	(350)		350	(93,073)		-
Դուրսգրում		(58,797)		(17,059)			(75,856)
Վերագնահատում	-			-	-	-	-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	3,011,575	1,680,721	353,402	1,117,427	89,542	154,749	6,407,416
Ավելացում	24,660	134,932	104,211	155,005	115,505	5,101	272,462
Օտարում			(22,989)	(276)			(20,720)
Վերախմբավորում	2,226	(93)		93	(2,226)		-
Դուրսգրում		(56,452)		(19,194)			(19,194)
Վերագնահատում*							-
Արժեզրկում	-	-		-	-	-	-
Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում							-
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	3,038,461	1,759,108	434,624	1,253,055	202,821	159,850	6,847,919
Կուտակված մաշվածություն							
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	1,110,685	975,735	172,005	608,361		21,881	2,888,667
Ավելացում	159,084	230,022	63,602	131,987		5,949	590,644
Այդ թվում՝ 01.07.2012- 30.09.2012	40,005	56,943	15,927	33,687		3,672	150,961
Օտարում		(1,516)	(62,037)				(63,553)
Դուրսգրում		(58,797)		(17,059)			(75,856)
Արժեզրկում							-
Վերախմբավորում		(235)		235			-
Վերագնահատում							-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	1,269,769	1,145,209	173,570	723,524	-	27,830	3,339,902
Ավելացում	30,301	81,980	24,678	50,358		8,145	124,599
Այդ թվում՝ 01.07.2013 - 30.09.2013	10,274	29,634	10,028	18,774		2,150	64,185
Օտարում			(22,611)	(9)			(20,720)
Դուրսգրում		(56,452)		(19,192)			(19,192)
Վերախմբավորում		(93)		93			-
Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում							-
Արժեզրկում							-
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	1,300,070	1,170,644	175,637	754,774	-	35,975	3,437,100
Ջուտ հաշվեկշռային արժեք							
հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	1,738,391	588,464	258,987	498,281	202,821	123,875	3,410,819
նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	1,741,806	535,512	179,832	393,903	89,542	126,919	3,067,514

Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազ դրամ

Հոդվածի անվանումը	Համակարգչային ծրագրեր	Լիցենզիաներ և վստահագրեր	Հեղինակային իրավունքներ	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ոչ նյութական ակտիվ.գծով կապիտալ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	22,079	116,268	50	14,357	-	152,754
Ավելացում		6,197	-		-	6,197
Օտարում						-
Դուրսգրում						-

Արժեզրկում	-	-	-	-	-	-
Վերախմբավորում						-
Վերագնահատում	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	22,079	122,465	50	14,357	-	158,951
Ավելացում	824					-
Օտարում						-
Դուրսգրում						-
Վերագնահատում						-
Արժեզրկում	-	-	-	-	-	-
Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	22,903	122,465	50	14,357	-	159,775
Կուտակված մաշվածություն						
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	17,658	23,176	15	3,372	-	44,221
Ավելացում	1,026	11,720	4	1,306		14,056
Այդ թվում՝ 01.09.2012- 30.09.2012	258	2,921	1	328		3,470
Օտարում						-
Դուրսգրում						-
Արժեզրկում						-
Վերագնահատում						-
Վերախմբավորում						-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	18,684	34,896	19	4,678	-	58,277
Ավելացում	786	8,485	4	903		6,739
Այդ թվում՝ 01.09.2013 - 30.09.2013	278	2,859	1	302		3,383
Օտարում						-
Դուրսգրում						-
Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում						-
Արժեզրկում						-
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	19,470	43,381	23	5,581	-	68,455
Ջուտ հաշվեկշռային արժեք						-
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	3,433	79,084	27	8,776	-	91,320
Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	3,395	87,569	31	9,679	-	100,674

30.09.2013թ. դրությամբ 247138 հազ. դրամ ընդհանուր գումարով շահագործումից դուրս հիմնական միջոցներ հանձնվել են շահագործման:

30.09.2013թ. դրությամբ բանկն ունի ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվ՝ նոր «Գործառնական օր» ծրագիր, սկզբնական արժեքը՝ 750 հազ.դրամ ամորտիզացիան 525 հազ.դրամ, մնացորդային արժեքը 225 հազ.դրամ:

30.09.2013թ. դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների արժեքը կազմում է 1166465 հազար դրամ (31.12.2012թ ` 1258342 հազար դրամ):

Ծանոթագրություն 21. «Այլ ակտիվներ»

Հազ դրամ

Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ	30.09.2013	31.12.2012
Այլ գործառնություններից ստացվելիք գումարներ	97,360	48,718
Ընդամենը	97,360	48,718
Բանկային գործառնությունների գծով	(975)	(487)
հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)		
Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք զուտ գումարներ	96,385	48,231
Ղեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	30.09.2013	31.12.2012
Ղեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով	729	1,058
Ղեբիտորական պարտքեր մատակարարների գծով		
Կանխավճարներ աշխատակիցներին	11	2,549
Կանխավճարներ մատակարարներին	177,653	110,853
Կանխավճարներ բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների գծով	16	17
Այլ ղեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	9,457	
Ընդամենը	187,866	114,477
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(4,347)	(1,324)
Ընդամենը	183,519	113,153
Այլ ակտիվներ		
Պահեստ	212,276	236,067
Բռնագանձված գրավ և վաճառքի համար պահվող ակտիվներ		
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	62,893	60,072
Այլ ակտիվներ	23,405	17,499
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(1,356)	(6,382)
Ընդամենը	297,218	307,256
Ընդամենը այլ ակտիվներ	577,122	468,640

Ծանոթագրություն 22. «Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազ դրամ

Ընթացիկ հաշիվներ	30.09.2013	31.12.2012
ՀՀ բանկերի	80,943	126,948
BBB-(Baa3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերի		
BBB-(Baa3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերի	4,711	2,976
Հաշվեգրված տոկոսներ	37	38
Ընդամենը	85,691	129,962
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ		
ՀՀ կենտրոնական բանկ		
վարկեր	2,729,014	2,479,337
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	4,000,000	2,845,292
այլ		
ՀՀ բանկեր		
վարկեր և ավանդներ	3,647,610	
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		1,006,344
այլ		
BBB-(Baa3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկեր		
վարկեր և ավանդներ		
այլ	1,469	527
BBB-(Baa3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկեր		
վարկեր և ավանդներ		
այլ	135,451	38,087
Հաշվեգրված տոկոսներ	81,930	58,934
Ընդամենը	10,595,474	6,428,521
Ֆինանսական կազմակերպություններ		
ընթացիկ հաշիվներ	1,058,946	354,021
վարկեր և ավանդներ	6,896,469	9,168,235
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		400,315
այլ	325,747	133,224
Հաշվեգրված տոկոսներ	108,601	105,048
Ընդամենը	8,389,763	10,160,843
Ընդամենը պահանջներ բանկերի և միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	19,070,928	16,719,326

Ներկայացնում ենք ՀՀ կենտրոնական բանկից ստացված վարկերում ներառված միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից տարբեր ծրագրերի շրջանակներում իրականացվող վարկավորման գումարները և դրանց գծով հաշվեգրված տոկոսների գումարները:

Հազ դրամ

Ծրագիր	30.09.2013		31.12.2012	
	Վարկավորման գումար	Հաշվեգրված տոկոս	Վարկավորման գումար	Հաշվեգրված տոկոս
ԳՀՀ /Գերմանահայկական հիմնադրամի «Հիվորթեբային վարկավորման» ծրագիր	148,477	484	184,837	637
ԳՀՀ /Գերմանահայկական հիմնադրամի միկրո և փոքր բիզնեսի զարգացման ծրագիր	2,100,000	38,593	1,800,000	38,186
ԳՀՀ "Վերականգնվող էներգիայի Ջարգացում" ծրագիր	186,037	9,385	200,000	5,519
ԳՀՀ "Ֆինանսական միջոցների հասանելիությունը ՓՄՁ-ների համար" ծրագիր	294,500	5,585	294,500	11,170
ԸՆդամներ	2,729,014	54,047	2,479,337	55,512

Ծանոթագրություն 23. «Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ»

Հազ դրամ

ՀՀ Կառավարության և տեղական ինքնակառավարման մարմինների նկատմամբ	30.09.2013	31.12.2012
Վարկեր	946,207	1,002,784
Այլ	4,510	3,215
Հաշվարկված տոկոսներ	19,660	18,157
ԸՆդամներ	970,377	1,024,156

ՀՀ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ	30.09.2013	31.12.2012
Ընթացիկ հաշիվներ	8,897,933	9,225,482
Ժամկետային ավանդներ	4,437,035	3,257,982
Ուեպո (իետզման) պայմանագրեր		
Այլ	13,989	8,515
Հաշվարկված տոկոսներ	36,093	34,673
ԸՆդամներ	13,385,050	12,526,652

Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ	30.09.2013	31.12.2012
Ընթացիկ հաշիվներ	11,807	5,512
Այլ		
ԸՆդամներ	11,807	5,512

ՀՀ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ	30.09.2013	31.12.2012
Ընթացիկ հաշիվներ	151,424	120,549
Ժամկետային ավանդներ	6,547	7,524
Այլ	1,966	
Հաշվարկված տոկոսներ	11	13
ԸՆդամներ	159,948	128,073

ՀՀ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	30.09.2013	31.12.2012
Ընթացիկ հաշիվներ	8,107,572	8,913,623
Ժամկետային ավանդներ	16,875,410	13,646,411
Այլ	393,276	286,596
Հաշվարկված տոկոսներ	100,636	91,094
ԸՆդամներ	25,476,894	22,937,724

Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	30.09.2013	31.12.2012
Ընթացիկ հաշիվներ	241,720	480,530
Ժամկետային ավանդներ	171,673	143,776
Այլ		17,752
Հաշվարկված տոկոսներ	1,162	679
ԸՆդամներ	414,555	642,737
ԸՆդամներ պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	40,418,631	37,264,854

30.09.13թ. դրությամբ պարտավորությունների ապահովման միջոց հանդիսացող դրամական միջոցներ 1,941.645 հազ. ՀՀ դրամ
 30.09.13թ. դատարանի որոշմամբ և հարկային մարմինների կողմից ստեղծված գումար 55.709 հազ. դրամ:

Ծանոթագրություն 24. «Բանկի կողմից թողարկված ավանդային սերտիֆիկատներ»

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Ծանոթագրություն 25. «Առևտրային նպատակներով պահվող պարտավորություններ»

Հազ դրամ

Առևտրային նպատակներով պահվող պարտավորություն	30.09.2013	31.12.2012
Առևտրային նպատակներով պահվող ածանցյալ գործիքներ		
Առևտրային նպատակներով պահվող պարտավորություն		
Սվոփ	600	8,012
ԸՆդամներ	600	8,012

Ծանոթագրություն 26. «Վճարվելիք գումարներ»

Հազ դրամ

Վճարվելիք գումարներ	30.09.2013	31.12.2012
Շահաբաժիններ	39,249	45,140
Սվանդների ապահովագրության գծով պարտավորություն	12,999	11,031
ԸՆդամներ	52,248	56,171

Ծանոթագրություն 27. «Այլ պարտավորություններ»

Հազ դրամ

Այլ պարտավորություններ	30.09.2013	31.12.2012
Ոչ ռեզիդենտի շահութահարկի գծով	928	5,113
ԱԱՀ-ի գծով	2,082	15,547
Այլ հարկերի ու տուրքերի գծով	71,165	34,649
Սոցիալական ապահովագրության վճարումների գծով		24,531
Պարտավորություններ աշխատակիցների նկատմամբ աշխատավարձի գծով	267,900	223,202
Կրեդիտորական պարտքեր մատակարարների նկատմամբ	42,829	27,246
Կրեդիտորական պարտքեր կանոնադրական կապիտալի համարման գծով		
Այլ պարտավորություններ	35,910	24,634
Մնացորդ ժամանակաշրջանի վերջում	420,814	354,922

Ծանոթագրություն 28. «Կանոնադրական կապիտալ»

Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում է 2,333,338 հազ. դրամ, այն ներառում է 933,335 հատ սովորական բաժնետոմս 2500 դրամ անվանական արժեքով:

Բանկի կողմից հետ գնված սեփական բաժնետոմսեր առկա չեն: Հաշվետու ժամանակաշրջանում կանոնադրական կապիտալի ավելացում, կանոնադրական կապիտալի նվազում կապված հետ գնված և շրջանառությունից հանված բաժնետոմսերի հաշվին չեն կատարվել:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում վճարվել են 5,890 հազ. ՀՀ դրամ շահաբաժիններ:

Ներկայացնում ենք հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ նշանակալից մասնակիցների վերաբերյալ տեղեկություններ.

Հազ դրամ

Նշանակալից մասնակցի անունը/անվանումը	Բանկում ունեցած մասնակցության գումարը	Բանկում ունեցած մասնակցության չափը տոկոսային հարաբերությամբ	Մասնակցի գործունեության տեսակը (իրավաբանական անձանց համար)
Սուքիասյան Սարիբեկ Ալբերտի	527,573	22.6	
Սուքիասյան Խաչատուր Ալբերտի	455,413	19.5	
Սուքիասյան Ռոբերտ Ալբերտի	240,930	10.3	
Սուքիասյան Էդուարդ Ալբերտի	49,040	2.1	
ՎՋԵԲ	583,338	25	Ֆինանսական

Ծանոթագրություն 29. «Սեփական կապիտալի այլ տարրեր»

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Ծանոթագրություն 30. «Պահուստներ, պայմանական դեպքեր և պոտենցիալ պարտավորություններ

Բանկի իրավական պարտավորությունները 30.09.2013թ. դրությամբ առկա չեն այնպիսի իրավական պարտավորություններ, որոնց գծով բանկը իրականացրել է պահուստավորում: Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում:

Բանկի հարկային պարտավորությունները 30.09.2013թ. դրությամբ բանկն ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները և իր հարկային պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհարժեշտություն չկա:

Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով բանկի պայմանական պարտավորությունները

Հազ դրամ

	30.09.2013	31.12.2012
Չօգտագործված վարկային գծեր	2,103,210	1,809,202
Տրամադրված երաշխիքներ	568,267	422,948
Տրամադրված ակրեդիտիվներ	49,061	39,787
Նշված հոդվածների գծով պահուստ (ծանոթ. 7)		

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով

Հազ դրամ

Նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը	Արտարժույթին համարժեք դրամով վճարման ենթակա գումարներ	ՀՀ դրամով վճարման ենթակա գումարներ
Մինչև 1 տարի		152,605
1-5 տարի		577,597
5 տարուց ավելի		15,519
Ընդամենը		745,721

Ծանոթագրություն 31. «Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ»

Ներկայացվող ծանոթագրության առումով բանկի հետ կապված անձինք են համարվում Բանկի ղեկավարները, բանկի բաժնետերերը և «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով նրանց հետ կապված անձինք:

Բանկի ղեկավարներ են համարվում բանկի խորհրդի նախագահը, նրա տեղակալը և խորհրդի անդամները, գործադիր տնօրենը, նրա տեղակալները, գլխավոր հաշվապահը, նրա տեղակալը, ներքին աուդիտի ղեկավարը, նրա անդամները, բանկի տնօրինության անդամները, ինչպես նաև բանկի տարածքային ստորաբաժանումների ղեկավարները և կառուցվածքային ստորաբաժանումների ղեկավարները՝ բանկի դեպարտամենտի, վարչության, բաժնի պետերը:

Բանկի հետ կապակցված կողմերի հետ գործարքները իրականացվել են շուկայում գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից ելնելով:

	Հազ դրամ	
	30.09.2013	31.12.2012
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	970,726	973,632
Սկզբնական մնացորդ	970,726	973,632
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր և փոխառություններ	948,478	826,356
բանկի բաժնետերեր	96,346	80,755
բաժնետիրոջ հետ կապված անձ	707,719	577,349
բանկի ղեկավար	136,673	161,858
ղեկավարի հետ կապված անձ	7,739	6,394
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր և փոխառություններ	667,615	829,262
բանկի բաժնետերեր	72,471	64,909
բաժնետիրոջ հետ կապված անձ	438,661	454,470
բանկի ղեկավար	149,068	287,810
ղեկավարի հետ կապված անձ	7,416	22,073
Վերջնական մնացորդ *	1,251,588	970,726

	Հազ դրամ	
	30.09.2013	30.09.2013
Հողված		
Տոկոսային եկամուտներ	116,660	96,482

	Հազ դրամ	
	գպահանջ	ժամկետային
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ		
Մնացորդը 31.12.2012	225,526	551,150
Հաշվետու ժամանակաշրջանի /2013թ-ի 9 ամսվա/ ընթացքում ստացված գումարներ այդ թվում	4,005,642	1,220,384
բանկի բաժնետերեր	520,603	184,346
բաժնետիրոջ հետ կապված անձ	1,480,424	180,814
բանկի ղեկավար	1,478,408	506,646
ղեկավարի հետ կապված անձ	526,207	348,577
Հաշվետու ժամանակաշրջանի /2013թ-ի 9 ամսվա/ ընթացքում վճարված գումարներ այդ թվում	4,017,784	(7,364)
բանկի բաժնետերեր	563,183	94,246
բաժնետիրոջ հետ կապված անձ	1,514,573	-
բանկի ղեկավար	1,463,093	(350,458)
ղեկավարի հետ կապված անձ	476,935	248,848
Փախարժեքային տարբերություն (+/-)	919	(397)
Մնացորդը 30.09.2013	214,303	1,778,501
Տոկոսային ծախս 2013թ-ի 9 ամսվա կտրվածքով	2,900	85,805

	Հազ դրամ	
	30.09.2013	30.09.2012
Բանկի ղեկավարությանը վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարներ		
Բանկի խորհրդին	75,413	58,553
աշխատավարձ	75,413	58,553
պարգևատրում	-	-
Բանկի գործադիր մարմնին	104,030	80,351
աշխատավարձ	103,830	80,151
պարգևատրում	200	200
Բանկի ներքին աուդիտին	49,801	71,061
աշխատավարձ	49,401	71,061
պարգևատրում	400	-
Ընդամենը	229,244	209,965

Ծանոթագրություն 32. «Ֆինանսական ռիսկերի վերաբերյալ նվազագույն բացահայտումներ»

1) վարկային ռիսկի բանկի սեփական սահմանումը

Վարկային ռիսկը վարկի, հաշվարկված տոկոսի կամ դրանց մի մասի պայմանագրով սահմանված ժամկետներից ուշացման կամ անվերադարձելիության հնարավոր վտանգն է՝ պայմանավորված վարկառուի ֆինանսական վիճակի վատթարացման, գրավի արժեզրկման և նման այլ պատճառներով, որի արդյունքում բանկը կարող է ֆինանսական կորուստներ կրել:

2) վարկային ռիսկի չափման և գնահատման մեթոդները

Բանկում մշակվել է վարկային ռիսկի գնահատման և կառավարման մեթոդաբանություն, որը հնարավորություն է տալիս գնահատելու վարկի ռիսկայնությունը՝ հիմնվելով համապատասխան մոդելի հաշվարկների արդյունքների վրա: Ձուգակցելով մաթեմատիկական և տնտեսագիտական հիմնավորումները՝ վարկային ռիսկի գնահատման մոդելն ապահովում է ռիսկի գնահատման համալիր մոտեցում, որի արդյունքում վերոհիշյալ մեթոդաբանությունը նպաստում է վարկի տրամադրման հիմնավորված որոշման կայացմանը՝ որպես էկզոգեն փոփոխականներ կիրառելով նաև էքսպերտային գնահատականները: Փոխառուի վարկունակության նախնական ուսումնասիրության ժամանակ բանկը բացահայտում է պոտենցիալ փոխառուի համապատասխանությունը բանկի վարկային քաղաքականությամբ սահմանված ընդհանուր չափանիշներին, որի դրական արդյունքի դեպքում կատարվում է վարկունակության գործոնների մանրամասն վերլուծություն:

3) մոդելների նկարագրությունը (առկայության դեպքում),

Ի հավելումն վերոհիշյալ մեթոդաբանության՝ վարկային ռիսկի գնահատման համար բանկում կիրառվում է նաև սթրես թեստերի մեթոդը, որը ենթադրում է դիտարկվող տարբեր շուկային սցենարների տեղի ունենալու դեպքում բանկի վնասների հաշվարկ:

Սթրես թեստերը կիրառելիս դիտարկվում են տվյալ ռիսկին վերաբերող մի շարք սցենարներ և յուրաքանչյուր սցենարի դեպքում համապատասխան մեթոդով հաշվարկվում է բանկի վնասը: Վարկային ռիսկի գնահատման նպատակով օգտագործվում են հետևյալ շուկային սցենարները.

1. դասակարգված վարկերի X%-ի չափով դուրսգրումը,
2. կասկածելի վարկերի Y%-ի դասակարգումը անհուսալի վարկերի,
3. ստանդարտ վարկերի Z%-ի դասակարգումը հսկվող վարկերի,
4. արտարժույթով ստանդարտ վարկերի U%-ի դասակարգումը հսկվող վարկերի,
5. խոշոր վարկառուի սննկացման հետևանքով վարկի անհուսալի դառնալու սցենար,
6. ընդհանուր վարկերի K%-ի դասակարգումը անհուսալի վարկերի,
7. հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների և հետհաշվեկշռային անավարտ ժամկետային գործառնությունների L%-ի չափով վերափոխումը հաշվեկշռային հոդվածների,
8. առաջին (բացառությամբ կասկածելի դասակարգված), երկրորդ, երրորդ և յոթերորդ սցենարների միաժամանակ հանդես գալու սցենար,

որտեղ X, Y, Z, U, K, L-ը սցենարների պարամետրերն են (1-ից 100 թվեր են):

Սթրես թեստերի կիրառման արդյունքում հաշվարկվում են նշված շուկային իրավիճակների ազդեցությունը Բանկի ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի և համարժեքության N1 նորմատիվների վրա, ինչպես նաև նորմատիվների խախտման կրիտիկական կետերը, գնահատվում են նորմատիվների խախտման հնարավորությունը և չափերը, պահուստաֆոնդ փոխանցման ենթակա հավելյալ գումարի չափը:

Հաշվարկվում են հնարավոր տարբեր սցենարների դեպքում (յուրաքանչյուր սցենարի պարամետրի տարբեր արժեքների համար) պահուստաֆոնդ փոխանցման ենթակա հավելյալ գումարները, որոնք օգտագործվում են նախորդ ժամանակահատվածների տվյալների հիման վրա մշակված հավանական սցենարների վերլուծման նպատակով: Առավել հավանական սցենարների վերլուծության միջոցով գնահատվում է վարկային պորտֆելի ռիսկայնությունը և իրականացվում են ռիսկի նվազագույն մակարդակի ապահովմանն ուղղված միջոցառումներ: Բանկի ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի և համարժեքության նորմատիվների վրա դասակարգված, կասկածելի, ստանդարտ և ընդհանուր վարկերի որոշակի տոկոսի դուրսգրման սցենարների ազդեցության վերլուծությունում ներառված է նաև նորմատիվների խախտման կրիտիկական կետերի որոշումը, որը հնարավորություն է տալիս գնահատել տվյալ օրվա դրությամբ նորմատիվների խախտման հավանականությունը (ռիսկը):

4) վարկային ռիսկի թույլատրելի մակարդակի որոշումը՝ ռիսկի քանակական վերլուծություն և ռիսկի քանակական գնահատական,

Բանկը, իր վարկային պորտֆելը կառուցելիս, հաշվառում և վիճակագրություն է տանում վարկերի առանձին տեսակների կենտրոնացումների վերաբերյալ.

- ✓ ըստ տնտեսության ճյուղի,
- ✓ ըստ տարածաշրջանի,
- ✓ ըստ մեկ փոխառուի և նրա հետ փոխկապակցված անձանց,
- ✓ ըստ վարկերի ժամկետների,
- ✓ ըստ գրավների և այլն:

5) վարկային ռիսկի կարգավորումը՝ վարկային ռիսկի ազդեցության նվազման կամ չեզոքացման ուղղությամբ աշխատանքները:

Բանկի որոշեգրած վարկային քաղաքականությունը նպատակ է հետապնդում առավելագույնի հասցնել ներգրավված միջոցների, որպես վարկ տեղաբաշխման արդյունավետությունը՝ ապահովելով համապատասխան իրացվելիություն և ռիսկի դիվերսիֆիկացիա անհրաժեշտ եկամտաբերության պայմաններում:

Բանկի վարկային ռիսկի կառավարումն իրականացվում է գործընթացը կարգավորող կանոնակարգերի և կարգերի միջոցով, որոնք սահմանում են վարկառուին ներկայացվող պահանջները, վերջինիս վարկունակությունը գնահատող համապատասխան չափանիշները, վարկի ապահովվածության գնահատումը, գրավի իրացվելիության վերլուծությունը, խոշոր վարկերի տրամադրման սահմանափակումը, արտաքին միջավայրի փոփոխությունների կանխատեսումը, վարկային մոնիտորինգը, հսկողությունը, վերահսկումը և այլն:

ՏՀԶԿ* - Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպություն

30.09.2013

Հազ դրամ

<i>Հոդվածի անվանումը</i>	<i>ՀՀ</i>	<i>ԱՊՀ երկրներ</i>	<i>ՏՀԶԿ* երկրներ</i>	<i>Ոչ ՏՀԶԿ</i>	<i>Ընդամենը</i>
<i>Ակտիվներ</i>					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	9,814,718				9,814,718
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	2,956,492	1,186,582	7,544,517	574,956	12,262,547
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ	69,516				69,516
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ			1,367		1,367
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	37,852,800				37,852,800
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	1,828,127		1,715		1,829,842
Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում	277,388				277,388
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	4,104,068				4,104,068
Այլ ակտիվներ	96,386				96,386
<i>Ընդամենը ակտիվներ</i>	56,999,495	1,186,582	7,547,599	574,956	66,308,632
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	2,720,539				2,720,539
<i>Պարտավորություններ</i>					-
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	11,659,526	2,052,262	5,354,429	4,711	19,070,928
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	39,977,750	183,068	151,809	106,004	40,418,631
<i>Ընդամենը պարտավորություններ</i>	51,637,276	2,235,330	5,506,238	110,715	59,489,559
<i>Զուտ դիրք</i>	5,362,219	(1,048,748)	2,041,361	464,241	6,819,073

31.12.2012

Հազ դրամ

<i>Հոդվածի անվանումը</i>	<i>ՀՀ</i>	<i>ԱՊՀ երկրներ</i>	<i>ՏՀԶԿ* երկրներ</i>	<i>Ոչ ՏՀԶԿ</i>	<i>Ընդամենը</i>
<i>Ակտիվներ</i>					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	12,540,847				12,540,847
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	4,366,293	1,374,038	2,978,732	321,701	9,040,764
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ	57,002				57,002
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ	20,030				20,030
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	33,378,693			627	33,379,320
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	862,940		1,818		864,758
Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում	262,160				262,160
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	4,037,132				4,037,132
Այլ ակտիվներ	65,065				65,065
<i>Ընդամենը ակտիվներ</i>	55,590,162	1,374,038	2,980,550	322,328	60,267,078
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	2,232,150				2,232,150
<i>Պարտավորություններ</i>					
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	8,498,490	37,451	8,178,709	4,676	16,719,326
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	36,616,607	395,955	159,833	92,459	37,264,854

Ընդամենը պարտավորություններ	45,115,097	433,406	8,338,542	97,135	53,984,180
Զուտ դիրք	10,475,065	940,632	(5,357,992)	225,193	6,282,898

ՀՀ տարածքում տեղաբաշխված վարկերը ըստ ՀՀ մարզերի տեղաբաշխվածության.

ՀՀ մարզեր	Հազ դրամ	
	30.09.2013	31.12.2012
Երևան	28,359,321	23,607,085
Արարատ	426,596	613,311
Արմավիր	956,135	1,000,316
Կոտայք	1,652,473	1,514,148
Շիրակ	955,846	927,808
Լոռի	904,927	1,000,663
Արագածոտն	2,719,425	2,662,284
Սյունիք	732,164	868,477
Տավուշ	351,620	432,118
Գեղարքունիք	321,853	195,124
Վայոց Ձոր	360,771	431,626
Արցախ	111,668	126,361
Ընդամենը	37,852,800	33,379,320

Վարկային ռիսկ պարունակող ակտիվների վերլուծությունը ըստ տնտեսության սեգմենտների և ռիսկայնության.

30.09.2013

Հազ դրամ

Ակտիվներ	Աշխատող		Չաշխատող ակտիվներ						Անհուսալի	
	Ստանդարտ/Ոչ ռիսկային		Հսկվող/ Ռիսկային		Ոչ ստանդարտ/Միջին ռիսկային		Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային			
	գումարը	քանակը	գումարը	քանակը	գումարը	քանակը	գումարը	քանակը	գումարը	քանակը
Վարկեր, այդ թվում՝	37,436,712	30,107	209,328	86	160,476	23	46,284	8	3,274,843	394
Ոչ ռեզիդենտներին տրված վարկեր									401	1
Ռեզիդենտներին տրված վարկեր, այդ թվում՝	37,436,712	30,107	209,328	86	160,476	23	46,284	8	3,274,442	393
Արդյունաբերություն	6,586,132	157			1,129	1	13,487	2	975,847	13
Գյուղատնտեսություն	2,281,560	10,170	5,967	31	223	1			10,963	39
Շինարարություն	513,966	15			65,162	3			18,096	1
Տրանսպորտ և կապ	94,492	4								
Առևտուր	8,499,592	746	7,652	4	41,251	6	6,934	2	186,109	19
Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	3,913,312	113	89,372	2			25,267	2	45,510	3
Սպառողական վարկեր	11,373,146	18,133	63,741	40	20,926	9	596	2	144,257	128
Տնտեսության այլ ճյուղեր	990,307	223	17,740	1	911	1			1,880,281	187
Հիփոթեքային (բնակարանային վարկեր)	3,184,205	546	24,856	8	30,874	2			13,379	3
Դեբիտորական պարտքեր	362,331		22	2			2,518	4		
Իմվեստիցիոն արժեթղթեր	381,355	5			-					
Հետհաշվեկշռային հոդվածներ, այդ թվում՝	2,720,538	133			-					
երաշխիքներ	568,267	75			-					
ակրեդիտիվներ	49,061	2	-	-	-	-	-	-	-	-

31.12.2012

Հազ դրամ

Ակտիվներ	Աշխատող		Չաշխատող ակտիվներ						Անհուսալի	
	Ստանդարտ/Ոչ ռիսկային		Հսկվող/ Ռիսկային		Ոչ ստանդարտ/Միջին ռիսկային		Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային			
	գումարը	քանակը	գումարը	քանակը	գումարը	քանակը	գումարը	քանակը	գումարը	քանակը
Վարկեր, այդ թվում՝	33,159,922	30,383	10,202	15	159,730	14	49,466	7	3,275,661	385
Ոչ ռեզիդենտներին տրված վարկեր	627	1							401	1
Ռեզիդենտներին տրված վարկեր, այդ թվում՝	33,159,295	30,382	10,202	15	159,730	14	49,466	7	3,275,260	384
Արդյունաբերություն	6,066,402	149			3,916	2	21,130	2	978,461	14
Գյուղատնտեսություն	3,295,845	13,828	679	6			274	2	6,308	20
Շինարարություն	234,151	8			107,091	4			18,020	1
Տրանսպորտ և կապ	147,398	4								
Առևտուր	8,229,413	796			20,878	2			186,689	20
Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	2,052,962	108					27,593	2	45,321	3
Սպառողական վարկեր	8,786,505	14,722	8,255	7	7,940	5	469	1	142,381	134
Տնտեսության այլ ճյուղեր	1,213,107	166	351	1	19,905	1			1,853,417	188
Հիփոթեքային (բնակարանային վարկեր)	3,133,512	601	917	1					44,663	4
Դեբիտորական պարտքեր	640,084	480					183	1		
Իմվեստիցիոն արժեթղթեր	398,379	5			-					
Հետհաշվեկշռային հոդվածներ, այդ թվում՝	2,271,937	79	12,750	5	-					
երաշխիքներ	422,948	40	12,750	5	-					
ակրեդիտիվներ	39,787	2	-	-	-	-	-	-	-	-

Վարկային պորտֆելի վերլուծությունը ըստ տարածաշրջանների և ռիսկայնության

30.09.2013

Հազ դրամ

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ	Չաշխատող ակտիվներ			
		Հսկվող/ Ռիսկային	Ոչ ստանդարտ/Միջին ռիսկային	Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային	Անհուսալի
Վարկեր, այդ թվում՝					

1. ՀՀ ռեզիդենտներին	37,436,712	209,328	160,476	46,284	3,274,442
2. ԱՊՀ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների)					401
Ռուսաստան					401
3. ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների)					
				-	
4. Ոչ ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին					
5. Ընդամենը	37,436,712	209,328	160,476	46,284	3,274,843

31.12.2012

Հազ դրամ

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ		Չաշխատող ակտիվներ		
	Ստանդարտ/ Ոչ ռիսկային	Հսկվող/ Ռիսկային	Ոչ ստանդարտ/Մի ջին ռիսկային	Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային	Անհուսալի
Վարկեր, այդ թվում՝					
1. ՀՀ ռեզիդենտներին	33,159,296	10,202	159,730	49,466	3,275,260
2. ԱՊՀ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների)					401
Ռուսաստան					401
3. ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների)					
4. Ոչ ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին	626			-	
Վրաստան	626				
5. Ընդամենը	33,159,922	10,202	159,730	49,466	3,275,661

Վարկային ռիսկի վերլուծություն

1-2) Վարկային պորտֆելի պահպանվածության արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով բանկում վարկերը տրամադրվում են գրավի գնահատված արժեքի առավելագույնը 70%-80%-ի չափով և վարկի գծով հետագա մարումների դեպքում վարկ/գրավ հարաբերակցության գործակիցը նվազում է: Գրավադրվող գույքերի գնահատումը կատարվում է գնահատման թույլտվություն ունեցող մասնագիտացված անկախ գնահատող կազմակերպությունների կողմից 33 դրամով, վարկերը տրամադրվում են նաև արտարժույթով: Փոխարժեքային տատանումների և ժամկետանց վարկերի պարագայում կուտակված տույժերի հաշվին վարկառուի պարտավորությունների աճի հետևանքով գրավի արժեքի անբավարարության դեպքում բանկի ռիսկերը նվազացնում է այն, որ համաձայն վարկային պայմանագրերի բանկը իրավունք ունի բավարարել իր վարկային պահանջը վարկառուի բանկային հաշվում առկա դրամական միջոցների հաշվին, որից հետո պահանջել վարկային պարտքի բռնագանձում դատական կարգով:

3) Գրավ է նշել, որ վարկային պորտֆելում չապահովված վարկերը (առանց պահուստների) 30.09.2013թ-ի դրությամբ չեն գերազանցում վարկային պորտֆելի 9.82%-ը: Չապահովված վարկերի գերակշիռ մասը կազմում են «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ում հաշիվների ակտիվ շարժ ունեցող հաճախորդներին տրամադրված վարկերը, որոնք ունեն կայուն դրամական հոսքեր: Մեծ տեսակարար կշիռ են կազմում նաև պլաստիկ քարտերի համար սահմանված վարկային գծերը: Այս վարկերի գծով ռիսկը փոքր է, քանի որ փոքր է մեկ հաճախորդին տրամադրվող վարկային գծերի սահմանաչափը, վարկառուները ապահովված են աշխատանքով, առանձին դեպքերում առկա են հեղինակավոր կազմակերպությունների երաշխավորություններ:

3) Վարկային ներդրումները 30.09.2013թ-ի դրությամբ առանց պահուստների կազմել են 38.611.668 հազ. դրամ: Չաշխատող դասակարգված վարկերի ծավալը 30.09.2013թ-ի դրությամբ կազմել է 546,115 հազ. դրամ: Վարկային պորտֆելում հսկվող, ոչ ստանդարտ և կասկածելի վարկերի տեսակարար կշիռները կազմել են համապատասխանաբար 0.61; 0.53 և 0.27 տոկոս:

4) Վարկային պորտֆելի պահուստավորումը համապատասխանում է ՀՀՄՍ-ների պահանջներին:

5) 2013թ. 3-րդ եռամսյակում կնքված ռեպորտային գործարքների ծավալը (բացառությամբ երկարաձգումների) կազմել է 57.541.150 հազ. դրամ՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածում՝ 19.440.188 հազ. դրամ: Հակադարձ ռեպորտային գործարքների ծավալը 2013թ.3-րդ եռամսյակում կազմել է 11.791.061 հազ. դրամ, նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածում՝ 16.028.381 հազ. դրամ:

6) «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ում վարկավորման գործընթացը իրականացվում է անհրաժեշտ մասնագիտական գիտելիքներով օժտված և աշխատանքային փորձ ունեցող անձնակազմի կողմից: Մասնագետների ընդունելիությունը կատարվում է մրցութային կարգով՝ հատուկ՝ մրցութային համեմատողական կողմից: Մրցութային մասին հայտարարությունները տեղակայվում են զանգվածային լրատվության միջոցներում և բանկի ինտերնետ կայքում:

7) Վարկավորման գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու և առևտրային վարկերի գծով վարկային ռիսկերը նվազեցնելու նպատակով վարկային մասնագետների կողմից իրականացվում է վարկառուի ֆինանսական գործունեության մանրամասն վերլուծություն: Վերլուծության նպատակով վարկի տրամադրման ստորաբաժանումների մասնագետները այցելում են հաճախորդի գործունեության վայր, վերլուծության համար օգտվելով ինչպես առկա հաշվետու փաստաթղթերից, այնպես էլ կազմելով հաշվեկշիռ, եկամուտ-ծախսերի, դրամական հոսքերի, կապիտալի շարժի սեփական տարբերակները:

Բանկի մասնագետի կողմից կազմած հաշվեկշիռը արտացոլում է իրավիճակը վերլուծության պահին՝ իրացվելի ակտիվներ /կանխիկ միջոցներ դրամարկում, բանկային հաշիվներ, խնայողություններ/, դեբիտորական պարտքեր /ստացվելիք գումարներ, ապրանքներ ճանապարհին, կատարված կանխավճարներ/, ապրանքանյութական պաշարներ /հումք, նյութեր, կիսաֆաբրիկատներ, ապրանքներ/, հիմնական միջոցներ /հաճախորդի գործունեության հետ կապված սարքավորումներ, ավտոմեքենաներ, անշարժ գույք և այլ գույք/:

Եկամուտ - ծախսերի հաշվետվությունը կազմվում է հաշվի առնելով հաճախորդի միջին ցուցանիշները՝ իրացում /միջնացված տվյալներ/, ապրանքի կամ ծառայությունների արժեք /հումքի, նյութերի ծախս, ապրանքների ինքնարժեք/, վերադիր ծախսեր /աշխատավարձ, վարձավճար, տրանսպորտային ծախսեր, կոմունալ ծախսեր, հարկեր և այլն/, այլ եկամուտներ, այլ ծախսեր, տրամդրվելիք վարկի և տոկոսների մարումներ:

Վերլուծության ժամանակ հաշվարկվում են հաճախորդի ֆինանսական վիճակը բնութագրող այնպիսի տնտեսական ցուցանիշներն ու գործակիցները, ինչպիսիք են կապիտալի համարժեքության գործակից, իրացվելիության գործակից, շրջանառելիության գործակից, վերադիր, համախառն մարժա, մաքուր մարժա, իրացման ծավալների թուլատրելի իջեցման սահման, լրացուցիչ հաշվարկվում է նաև վարկի սպասարկման գործակից:

Վարկի գումարը տրամադրվում է միայն վարկառուի ֆինանսական վիճակը նշված ցուցանիշների համար սահմանված բանկի պահանջներին բավարարելու դեպքում, որոնք ամրագրված են վարկավորման գործընթացը սահմանող ներքին իրավական ակտերով:

Վարկավորման գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով պարբերաբար իրականացվում է տրամադրված վարկերի մոնիտորինգ: Մոնիտորինգը իրականացվում է բանկի հատուկ ստորաբաժանում՝ վարկերի մոնիտորինգի բաժնի կողմից: Վարկերի ընթացիկ մոնիտորինգը անհրաժեշտության դեպքում իրականացվում է վարկային մասնագետների կողմից:

Կիրառվում է մոնիտորինգի երկու տեսակ՝

- 1. Փաստացի այցելությունների միջոցով մոնիտորինգ:
 - 2. Հեռախոսային մոնիտորինգ:
- Մոնիտորինգի ընթացքում բաժնի մասնագետների կողմից պարզաբանվում են հետևյալ խնդիրները՝
- 2. Տեղեկատվություն վարկառուի շուկայում դիրքի փոփոխության վերաբերյալ (մրցակիցներ, գնային տատանումներ, իրացում և
 - 3. Ըստ փուլերի տրամադրվող վարկերի, ինչպես նաև գործող վարկերի առկայության դեպքում, նախքան հեթոսկան փուլի կամ նոր վարկի տրամադրումը, իրականացվում է նախկինում տրված վարկի մոնիտորինգ (վերլուծություն):
 - 4. Փոփոխություններ կապված մատակարարների, սպառողների կազմի, հումքի գների հետ:
 - 5. Վարկառուի ֆինանսական վիճակը բնութագրող այլ ցուցանիշներ:

Մոնիտորինգի ընթացքում վարկի ոչ նպատակային օգտագործման կամ վարկառուի կողմից բանկին ոչ ստույգ տեղեկատվություն ներկայացման դեպքերի բացահայտման ժամանակ փուլերով տրամադրվող վարկերի դեպքում կարող է դադարեցվել հետագա վարկավորումը կամ կարող է դադարեցվել վարկային պայմանագրի գործողությունը և իրականացվել վարկի, առևտրային նպատակով տրամադրված վարկային գծի և հաշվարկված տոկոսագումարների վաղաժամկետ մարում՝ հինք ընդունելով գրավի պայմանագրով վերապահված իրավունքները:

Գրավի գնահատումը իրականացվում է գնահատման թույլտվություն ունեցող մասնագիտացված անկախ գնահատող կազմակերպությունների կողմից: Գույքերի գնահատումը արտացոլում է շուկայում առկա իրավիճակը՝ հաշվի առնելով գույքերի գների կանխատեսումը:

Հաճախորդների հետ կնքվող վարկային և գրավի պայմանագրերում առկա է դրույթ գույքերի պարտադիր ապահովագրության վերաբերյալ:

Դուրս գրված վարկերի հավաքագրումը իրականացվում է վարկավորման և միջոցների ներգրավման վարչության խնդրահարույց վարկերի բաժնի և անվտանգության վարչության կողմից համատեղ:

8) «ՀԱՅԷԿՈՆՈՒՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ում վարկավորման գործընթացը ներառում է վարկային ռիսկերը հայտնաբերելու համար համապատասխան բոլոր ազդակները:

Վարկային ռիսկի կառավարումը Բանկում կատարվում է հետևյալ հիմնական ընթացակարգերով՝

1. Վարկավորվող օբյեկտի խելամիտ բացահայտման գործընթաց,
2. Վարկային փաստաթղթերի ստանդարտ փաթեթի հավաքագրում,
3. Վարկերի մոնիտորինգ,
4. Պրոբլեմային վարկերի մարման գործընթաց:

Վերոնշյալ գործընթացների արդյունքում բացահայտվում և զննատվում է փոխառուի իրավունակությունը, վարկի նպատակը, փոխառուի վարկունակությունը և վարկի մարման աղբյուրները, փոխառուի հետ կապված անձանց գծով առկա ռիսկերի բացահայտում, փոխառուի վարկային պատմությունը, ձեռնարկատիրական գործունեություն ծավալելու փորձառությունը, դիրքը շուկայում, գրավի առարկայի համապատասխանությունը:

Վերոնշյալ գործընթացների արդյունավետության բարձրացմանը նպաստում է նաև այն, որ բանկի կողմից վարկավորվող հաճախորդների գործունեությունը շատ դեպքերում փոխկապակցված է և բանկը հնարավորություն է ունենում ստուգելու հաճախորդի կողմից ներկայացվող տեղեկատվության ճշգրտությունը նրա հետ առնչվող /նատակարար, գնորդ կամ մրցակից հանդիսացող/ հաճախորդի կողմից ներկայացված տեղեկատվության հետ համեմատելու միջոցով:

Հազ դրամ

Վարկային ռիսկի վերլուծության համար կիրառվող քանակական ցուցանիշներ				
Ցուցանիշ	Գ-ումար	Ցուցանիշ	Գ-ումար	Հարաբերություն
31.12.12 թ				
Չաշխատող վարկեր	328,792	Ընդհանուր վարկեր	33,379,320	1.0%
30.09.13				
Չաշխատող վարկեր	546,115	Ընդհանուր վարկեր	37,852,800	1.4%
31.12.12 թ				
Չաշխատող վարկերի պահուստ	109,394	Ընդհանուր կապիտալ	9,454,774	1.2%
30.09.13				
Չաշխատող վարկերի պահուստ	130,027	Ընդհանուր կապիտալ	10,224,723	1.3%
31.12.12 թ				
Վարկերի գծով պահուստափոնդ	662,477	Ընդհանուր վարկեր	33,379,320	2.0%
30.09.13				
Վարկերի գծով պահուստափոնդ	758,868	Ընդհանուր վարկեր	37,852,800	2.0%
31.12.12 թ				
Հնարավոր կորուստների պահուստ	662,477	Չաշխատող վարկեր	328,792	201.5%
30.09.13				
Հնարավոր կորուստների պահուստ	758,868	Չաշխատող վարկեր	546,115	139.0%
31.12.12 թ				
Դուրս գրումներ - Փոխհատուցումներ	100,818	Միջին ընդհանուր վարկեր	32,069,806	0%
30.09.13				
Դուրս գրումներ - Փոխհատուցումներ	510	Միջին ընդհանուր վարկեր	36,927,791	0.0%
31.12.12 թ				
Փոխհատուցումներ	78,404	վարկերից կորուստ	100,818	77.8%
30.09.13				
Փոխհատուցումներ	58,068	վարկերից կորուստ	510	11385.9%
31.12.12 թ				
Շահույթի ծածկման գործակից = (զուտ գործառնական եկամուտներ + պահուստի ստեղծման ծախսեր)	4,077,483	Վարկերից զուտ կորուստ	100,818	4044.4%
30.09.13				
Շահույթի ծածկման գործակից = (զուտ գործառնական եկամուտներ + պահուստի ստեղծման ծախսեր)	3,856,939	Վարկերից զուտ կորուստ	510	756262.5%
31.12.12 թ				
Վարկային ռիսկով ճշգրտված զուտ տոկոսային մարժա = (տոկոսային եկամուտ-տոկոսային ծախսեր-վարկերի գծով կորուստ)	2,993,768	Վարկային ներդրումներ	33,379,320	9.0%
30.09.13				
Վարկային ռիսկով ճշգրտված զուտ տոկոսային մարժա = (տոկոսային եկամուտ-տոկոսային ծախսեր-վարկերի գծով կորուստ)	2,635,406	Վարկային ներդրումներ	37,852,800	7.0%
31.12.12 թ				
Խոշոր փոխառություններ	9,496,036	Կապիտալ	9,454,774	100.4%
30.09.13				
Խոշոր փոխառություններ	11,612,669	Կապիտալ	10,224,723	113.6%

Շուկայական ռիսկ

1) շուկայական ռիսկի բանկի սեփական սահմանումը

Շուկայական ռիսկը արտարժութային, տոկոսադրույքի և գնային ռիսկն է, որը հետևանք է համապատասխանաբար՝ փոխարժեքի, տոկոսադրույքների և կապիտալի գործիքների գների տատանման:

2) շուկայական ռիսկի չափման և գնահատման մեթոդները

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժութային ռիսկի և դիրքերի կառավարման արդյունավետության գնահատում:

Արտարժութային ռիսկի գնահատման VAR մոդելի հաշվարկներն իրականացվում են օրական կտրվածքով, որոնց համար հիմք են հանդիսանում արտարժույթների փոխարժեքների նախորդ ժամանակահատվածի տվյալների ժամանակային շարքերը և արտարժութային դիրքերի վերաբերյալ տվյալները: Որպես առանձին արտարժութային դիրքի գծով ռիսկի բնութագրիչ դիտվում է առաջիկա մեկ (տաս) օրվա համար փոխարժեքների տատանման հետևանքով վերագնահատման վնասի հնարավոր առավելագույն մեծությունը տրված հուսալիության մակարդակի պայմաններում: Մոդելի հաշվարկներն իրականացվել են 99% հուսալիության մակարդակի պայմաններում: Մոդելի շրջանակներում հաշվարկվում է արտարժույթների փոխարժեքների տատանումների կոռելյացիոն մատրիցը, որի հիման վրա իրականացվում է արտարժութային դիրքերից առաջացող հնարավոր առավելագույն ընդհանուր վնասի (արտարժութային ակտիվների և պարտավորությունների փաթեթի ռիսկի) գնահատում:

Հաշվետու եռամսյակի արդյունքներով միջին օրական հնարավոր առավելագույն վնասն (արտարժութային ռիսկը) ըստ առանձին արտարժութային դիրքերի և արտարժութային ակտիվների և պարտավորությունների փաթեթի, 99% հուսալիության պայմաններում կազմել է.

Հաշվետու ժամանակաշրջան	Հազ դրամ										
	USD	GBP	EUR	CHF	CNY	AED	RUB	GEL	XAU	XAG	Ընդամենը
2012թ. III եռ.	712.21	227.42	316.14	235.66	36.75	311.41	816.19	73.77	344.74	0.00	1,606.17
2013թ. III եռ.	1,212.98	88.65	301.20	156.52	84.45	223.53	1,436.61	53.94	350.66	21.30	2,086.35
աճ/նվազում	500.77	-138.77	-14.94	-79.14	47.70	-87.88	620.43	-19.83	5.92	21.30	480.18

Ներկայացվում է բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների.
30.09.2013

Հազ դրամ

	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ Կենտրոնական բանկում	6,586,552	2,233,292	994,874	9,814,718
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ	443	69,073	-	69,516
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմակ. նկատմամբ	2,497,993	8,748,070	1,016,484	12,262,547
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ	1,367	-	-	1,367
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	22,961,980	14,890,820	-	37,852,800
Վաճառքի համար մատչելի ֆին. ակտիվներ	1,829,842	-	-	1,829,842
Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում	277,388	-	-	277,388
Հետգնման պայմանագրով գրավադրված արժեթղթեր	4,104,068	-	-	4,104,068
Այլ ակտիվներ	34,062	62,324	-	96,386
Ընդամենը ակտիվներ	38,293,695	26,003,579	2,011,358	66,308,632
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	10,777,136	8,164,309	129,483	19,070,928
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	20,798,644	19,238,725	381,262	40,418,631
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական պարտավորություն	600	-	-	600
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն	120,898	-	-	120,898
Վճարվելիք գումարներ	52,248	-	-	52,248
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	33,552	-	-	33,552
Այլ պարտավորություններ	379,393	11,681	27,853	418,927
Ընդամենը պարտավորություններ	32,162,471	27,414,715	538,598	60,115,784
Զուտ դիրք	6,131,224	(1,411,136)	1,472,760	6,192,848

31.12.2012

Հազ դրամ

	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ Կենտրոնական բանկում	7,710,130	4,093,687	737,029	12,540,846
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ	443	56,559	-	57,002
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմակ. նկատմամբ	2,520,118	5,314,281	1,206,365	9,040,764
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ	20,030	-	-	20,030
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	19,501,126	13,878,194	-	33,379,320
Վաճառքի համար մատչելի ֆին. ակտիվներ	814,758	-	-	814,758
Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում	349,000	-	-	349,000
Հետգնման պայմանագրով գրավադրված արժեթղթեր	4,364,982	-	-	4,364,982
Այլ ակտիվներ	31,539	15,680	-	47,219
Ընդամենը ակտիվներ	35,312,126	23,358,401	1,943,394	60,613,921
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	10,227,327	8,038,848	10,705	18,276,880
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	19,868,091	17,130,921	265,846	37,264,858
Առևտրային նպատակով պահվող պարտավորություն	335,862	-	-	335,862

Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն	13,150			13,150
Վճարվելիք գումարներ	56,171			56,171
Յետաձգված հարկային պարտավորություն	27,321			27,321
Այլ պարտավորություններ	325,277	21,477	5,900	352,654
Ընդամենը պարտավորություններ	30,853,199	25,191,246	282,451	56,326,896
Զուտ դիրք	4,458,927	(1,832,845)	1,660,943	4,287,025

* «I խմբի արտարժույթի» կազմը հետևյալն է. ԱՄՆ դոլար, Անգլիական ֆունտ ստեռլինգ, Եվրո, Շվեյցարական ֆրանկ, Ռուս ստանդարտացված ձուլակտոր և Մետաղական հաշիվ

** «II խմբի արտարժույթի» կազմը հետևյալն է. ՌԴ ռուբլի, Վրացական լարի, Չինական յուան, ՄԱԷ դիրխամ:

Տոկոսադրույթի ռիսկ

Տոկոսադրույթի փոփոխման ռիսկի գնահատում:

Դիսբալանսի վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ բանկի 2013թ. III եռամսյակի միջին կուտակային դիսբալանսը (տոկոսադրույթի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային ճեղքվածքը) դրական է՝ 1,783,469.0 հազ. դրամ՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի -1,049,430.0 հազ. դրամի դիմաց՝ բացարձակ արժեքով աճելով 734,039.0 հազ. դրամով կամ 69.95%-ով, այսինքն՝ բանկը միջին հաշվով 2013թ. III եռամսյակում զգայուն է եղել ըստ ակտիվների: Միջին կուտակային դիսբալանսը 2013թ. III եռամսյակում նախորդ եռամսյակի համեմատ բացարձակ արժեքով աճել է 973,510.0 հազ. դրամով կամ 2.2 անգամ:

Տոկոսադրույթի փոփոխության նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների հարաբերակցության միջին գործակիցը 2013թ. III եռամսյակում նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ աճել է 6.4 տոկոսային կետով՝ կազմելով 103.7%՝ 2012թ. III եռամսյակի 97.3% միջին արժեքի դիմաց, այսինքն 2013թ. III եռամսյակում միջին հաշվով տոկոսադրույթի փոփոխության նկատմամբ զգայուն ակտիվները գերազանցել են պարտավորությունները 3.7%-ով:

Ա Կտիվների դյուրացիան 2013թ. III եռամսյակի վերջի դրությամբ կազմել է 0.781 տարի (2012թ.-ի III եռամսյակի վերջի 0.768 տարվա դիմաց)՝ աճելով 0.013 տարով կամ 1.7%-ով: Նախորդ եռամսյակի վերջի համեմատ (0.673 տարի) նշված ցուցանիշն աճել է 0.108 տարով կամ 16.0%-ով:

Ա Պարտավորությունների դյուրացիան 2013թ. III եռամսյակի վերջի դրությամբ կազմել է 0.451 տարի (2012թ.-ի III եռամսյակի վերջի 0.577 տարվա դիմաց)՝ նվազելով 0.126 տարով կամ 21.84%-ով: Նախորդ եռամսյակի վերջի համեմատ (0.449) նշված ցուցանիշն աճել է 0.002 տարով կամ 0.4%-ով:

Ա Դյուրացիայի ճեղքվածքը 2013թ. III եռամսյակի վերջի դրությամբ կազմել է 0.381 (2012թ.-ի III եռամսյակի վերջի 0.265-ի դիմաց)՝ աճելով 0.117-ով կամ 44.12%-ով: Նախորդ եռամսյակի վերջի համեմատ (0.267) նշված ցուցանիշն աճել է 0.114-ով կամ 42.74%-ով:

Փոփոխվող տոկոսադրույքով ակտիվներ և պարտավորություններ
30.09.2013

Հազ. դրամ

Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
	դրամով	արտաբաժնային	դրամով	արտաբաժնային	դրամով	արտաբաժնային	դրամով	արտաբաժնային	դրամով	արտաբաժնային	դրամով	արտաբաժնային
Տեղաբաշխված միջոցներ												
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ				6,772		74,285						
Ընդամենը	-	-	-	6,772	-	74,285	-	-	-	-	-	-
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ, այդ թվում												
- վարկեր		73,661		2,585,440		1,581,415						
Ընդամենը	-	73,661	-	2,585,440	-	1,581,415	-	-	-	-	-	-
Զուտ դիտք	-	(73,661)	-	(2,578,668)	-	(1,507,130)	-	0	-	-	-	-

31.12.2012

Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
	դրամով	արտաբաժնային	դրամով	արտաբաժնային	դրամով	արտաբաժնային	դրամով	արտաբաժնային	դրամով	արտաբաժնային	դրամով	արտաբաժնային
Տեղաբաշխված միջոցներ												
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում												
Ընդամենը	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ, այդ թվում												
- վարկեր		1,155,739		2,699,153		139,153						
Ընդամենը	-	1,155,739	-	2,699,153	-	139,153	0	0	0	0	0	0
Զուտ դիտք	-	(1,155,739)	-	(2,699,153)	-	(139,153)	0	0	0	0	0	0

Ներկայացվում է հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար գործող միջին տոկոսադրույքները.

Հոդվածի անվանումը	Հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ		Նախորդ ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ	
	դրամ	Արտաբաժնային	դրամ	Արտաբաժնային
Ակտիվներ				
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում				-
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում	10.19	0.09	9.99	4.83
- միջբանկային վարկեր	13.80		10.41	4.33
- միջբանկային ռեպո	10.18		-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	19.65	15.92	19.69	16.27
Առևտրային նպատակով պահվող և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	15.29		15.53	-
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	9.32	6.24	9.29	6.12
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	4.31	5.67	4.00	4.64

3) մողելների նկարագրությունը

Արտարժույթային ռիսկ

Արտարժույթային ռիսկը արտարժույթի փոխարժեքի տատանման հետևանքով վերագնահատումից հնարավոր առավելագույն վնասն է, որը գնահատվում է ինչպես ըստ առանձին արտարժույթների, այնպես էլ բանկի արտարժույթով ակտիվների և պարտավորությունների ողջ փաթեթի (այսուհետև՝ փաթեթ) համար:

Արտարժույթային ռիսկի չափման և գնահատման համար կիրառվում է միջազգային պրակտիկայում ընդունված VAR (Value at Risk) մեթոդը (մողելը), որի միջոցով հաշվարկվում է ինչպես առանձին արտարժույթի տեսակների (արտարժույթային դիրքերի), այնպես էլ ամբողջ փաթեթի համար հնարավոր առավելագույն վնասի չափը (տրված հուսալիությամբ): Չամսածայն VAR մեթոդի հնարավոր առավելագույն վնասի չափը հաշվարկվում է արտարժույթային բաց դիրքերի և փոխարժեքների տատանումը բնութագրող ժամանակային շարքերի հիման վրա: Բանկի արտարժույթով ակտիվների և պարտավորությունների համար հաշվարկված մեկօրյա VAR-երի հիման վրա գնահատվում են 10-օրյա VAR-երի արժեքները՝ առանձին արտարժույթների և ընդհանուր փաթեթի համար:

Չնարավոր առավելագույն վնասի հաշվարկը հնարավորություն է տալիս բանկին գնահատել իր արտարժույթային գործունեության արդյունավետությունը՝ հաշվի առնելով կորուստ կրելու ռիսկին ենթարկվածության աստիճանը, կառավարել արտարժույթային դիրքերը՝ ելնելով հնարավոր առավելագույն կորուստների չափից, անհրաժեշտության դեպքում սահմանափակելով արտարժույթային դիրքերի ծավալները:

Բանկի արտարժույթային քաղաքականությունը միտված է արտարժույթային դիրքերի արդյունավետ կառավարման ապահովմանը՝ զուգակցելով այն արդարացված ռիսկի մակարդակի հետ, իսկ նորմատիվների հաշվարկման ժամանակ հաշվարկվում է արտարժույթային ռիսկի հաշվարկման ստանդարտ մեթոդաբանության համաձայն :

Տոկոսադրույթի ռիսկ

Տոկոսադրույթի ռիսկը շուկայական տոկոսադրույթների փոփոխման բացասական ազդեցության հնարավորությունն է բանկի զուտ տոկոսային եկամտի կամ կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա:

Տոկոսադրույթի ռիսկի գնահատումն իրականացվում է «Տոկոսադրույթի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների ճեղքվածքի մողելի» («GAP մողել») և «Դյուրացիայի մողելի» կիրառմամբ, որոնք հնարավորություն են տալիս գնահատել տոկոսադրույթի փոփոխության ազդեցությունը բանկի զուտ տոկոսային եկամտի և կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա:

GAP ցուցանիշը (ճեղքվածքը) հաշվարկվում է որպես տոկոսադրույթի փոփոխման նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների տարբերություն: Չափարկներն իրականացվում են յուրաքանչյուր ամիս՝ առաջիկա 3 ամիսների ընթացքում զուտ տոկոսային եկամտի վրա տոկոսադրույթի փոփոխության ազդեցության գնահատման համար:

Սույն մողելի շրջանակներում կատարվում են հետևյալ ենթադրությունները.

1. դիտարկվող ժամանակահատվածում ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքը և ծավալները մնում են անփոփոխ, այսինքն՝ նարված ակտիվները և պարտավորությունները կրկին տեղաբաշխվում և ներգրավվում են, բայց արդեն նոր գործող տոկոսադրույթներով,

2. տոկոսադրույթների վերանայումը կատարվում է յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանի

միջնակետում,

3. տարբեր նարման ժամկետայնությամբ բոլոր ակտիվների և պարտավորությունների տոկոսադրույթները փոփոխվում են միևնույն չափով, այսինքն՝ տեղի է ունենում ակտիվների և պարտավորությունների եկամտաբերության կորեի զուգահեռ տեղաշարժ: Բանկի զգայունությունը տոկոսադրույթի նկատմամբ գնահատվում է «ճեղքվածքի հարաբերակցություն» ցուցանիշի միջոցով (GAP/ASSETS), որը հաշվարկվում է ակտիվների և պարտավորությունների կումուլյատիվ ճեղքվածքը հարաբերելով ակտիվներին:

Դյուրացիայի մողելի դեպքում գնահատվում է տոկոսադրույթի փոփոխության ազդեցությունը կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ:

Այս մողելի շրջանակներում նախ հաշվարկվում են բանկի ակտիվների և պարտավորությունների պորտֆելների դյուրացիաները (միջին կշռված ժամկետայնությունները), այնուհետև, վերջիններիս հիման վրա՝ կապիտալի տնտեսական արժեքի փոփոխությունը, որն իրենից ներկայացնում է ակտիվների և պարտավորությունների (ապագա հոսքերի) ներկա արժեքների փոփոխությունների (պայմանավորված տոկոսադրույթի տատանմամբ) տարբերությունը: Կապիտալի տնտեսական արժեքի փոփոխության գնահատման համար հաշվարկվում է դյուրացիայի ճեղքվածքը

, որն արտացոլում է բանկի ակտիվների և պարտավորությունների դյուրացիաների անհամապատասխանության աստիճանը, այսինքն՝ ակտիվների և պարտավորությունների ապագա հոսքերի միջին կշռված ժամկետայնությունների անհամապատասխանությունը: Դյուրացիայի ճեղքվածքի մեծ արժեքը վկայում է տոկոսադրույթների ռիսկի մակարդակի բարձր լինելու մասին: Դյուրացիայի ճեղքվածքի ցածր մակարդակի պահպանումը, այսինքն՝ ակտիվների և պարտավորությունների դյուրացիաների միմյանց մոտ արժեքների ապահովումը, հանգեցնում է տոկոսադրույթի ռիսկի հեջավորման (կապիտալի տնտեսական արժեքի՝ տոկոսադրույթների փոփոխության նկատմամբ կայունության):

Մշտապես ուսումնասիրվում են փոփոխում տոկոսադրույթների տատանումները և դիմամիկան, գնահատվում է դրանց հավանական փոփոխությունների ազդեցությունը բանկի փոփոխում տոկոսադրույթով ակտիվների և պարտավորությունների վրա:

Տոկոսադրույթի ռիսկի նվազեցման նպատակով ապահովվում է տոկոսադրույթի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային ճեղքվածքի (կուտակային դիսբալանսի) և դյուրացիայի ճեղքվածքի պահպանումը ռիսկի ընդունելի սահմաններում: Չափի առնելով տոկոսադրույթների փոփոխման ընդհանուր միտվածությունը և կիրառելով մշակված մողելները՝ միջոցառումներ են ձեռնարկվում ներգրավվող և տեղաբաշխվող միջոցների ծավալային և ժամկետային արդյունավետ հարաբերակցությունների ապահովման ուղղությամբ:

Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկը որևէ բորսայում (ներում) ցուցակված, բանկի հաշվեկշռում շուկայական ընթացիկ գներով արտացոլվող կապիտալի գործիքների շուկայական գների անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով Բանկի կողմից ֆինանսական կորուստներ կրելու վտանգն է՝ պայմանավորված ինչպես տվյալ կապիտալի գործիքի և դրա թողարկողի, այնպես էլ շուկայում շրջանառվող կապիտալի գործիքների շուկայական գների ընդհանուր տատանումների հետ կապված գործոններով (տվյալ կապիտալի գործիքի գծով երկար կամ կարճ դիրքի առկայության պայմաններում):

Գնային ռիսկի հնարավոր նվազագույն մակարդակն ապահովվում է հետևյալ միջոցառումների շրջանակներում.

V ֆինանսական շուկայի կառուցվածքային, ծավալային և գնային ցուցանիշների դինամիկայի, առանձին ֆինանսական գործիքների իրացվելիության վերլուծություն, առկա միտումների բացահայտում,

V հնարավոր կորուստների գնահատում,

V հեջավորման գործիքների կիրառում,

V ֆինանսական գործիքների գծով լիմիտների (ըստ կապիտալի գործիքներով գործառնության տեսակի, ըստ դիլերի, ըստ թողարկողի, stop-loss) սահմանում,

V կապիտալի գործիքների փաթեթի բազմազանացում (դիվերսիֆիկացիա)՝ ըստ թողարկողի, տնտեսության ճյուղերի, ժամկետայնության և այլն:

Իրացվելիության ռիսկ

1) Իրացվելիության ռիսկի բանկի սեփական սահմանումը

Իրացվելիությունը բանկի ստանձնած պարտավորությունների ամբողջությամբ և սահմանված ժամկետներում կատարման հնարավորությունն է:

Իրացվելիության ռիսկը հավանականությունն է, որ բանկն ի վիճակի չի լինի ճիշտ ժամանակին բավարարել իր պարտատերերի պահանջներն առանց լրացուցիչ կորուստներ կրելու, ինչը բացասաբար կազդի բանկի շահույթի և/կամ կապիտալի վրա:

2) Իրացվելիության ռիսկի չափման և գնահատման մոդելների նկարագրությունը

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման համար կիրառվում են *սթրես թեստերի մեթոդը*, որը ենթադրում է դիտարկվող տարբեր շուկային սցենարների տեղի ունենալու դեպքում բանկի իրացվելիության նորմատիվների խախտման հնարավորության բացահայտում և դրանց չափերի հաշվարկ և *ժամկետայնության ճեղքվածքների մեթոդը*, որը ենթադրում է իրացվելիության ցուցանիշների հաշվարկ, որոնց միջոցով իրականացվում է նաև իրացվելիության կառավարման որակի գնահատում:

Սթրես թեստերը կիրառելիս դիտարկվում են տվյալ ռիսկին վերաբերող մի շարք սցենարներ: Յուրաքանչյուր սցենարի դեպքում համապատասխան մեթոդով հաշվարկվում են բանկի նորմատիվների խախտման չափերը:

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման նպատակով օգտագործվում են հետևյալ շուկային սցենարները.

1. Ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդների 25%-ի պայմանագրի ժամկետից շուտ ետ պահանջում,
2. Իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների 25%-ի պայմանագրի ժամկետից շուտ ետ պահանջում,
3. Բոլոր ցպահանջ պարտավորությունների 25%-ի ետ պահանջում,
4. Ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդների 25%-ի պայմանագրի ժամկետից շուտ և բոլոր ցպահանջ պարտավորությունների 25%-ի միաժամանակ ետ պահանջում,
5. Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների X%-ի ժամկետից շուտ և բոլոր ցպահանջ պարտավորությունների Y%-ի ետ պահանջում (ընդ որում դիտարկվում են սցենարի երեք մակարդակ՝ մեղմ, միջին և խիստ, որոնք իրենցից ներկայացնում են ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների (ժամկետից շուտ) և բոլոր ցպահանջ պարտավորությունների համապատասխանաբար 10, 15 և 20 տոկոսի միաժամանակ ետ պահանջման իրավիճակները):

Բացահայտվում է նշված իրավիճակների հանդես գալու պայմաններում իրացվելիության Ն21 և Ն22 նորմատիվների խախտման հնարավորությունը և հաշվարկվում են դրանց խախտման չափերը: Նորմատիվների խախտման կրիտիկական կետերի հաշվարկումը հնարավորություն է տալիս ստանալ բանկի իրացվելիության ռիսկի հստակ գնահատականներ՝ վերլուծելով ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդների պայմանագրի ժամկետից շուտ ետ պահանջման և ցպահանջ պարտավորությունների ետ պահանջման ազդեցությունը նորմատիվների վրա և գնահատելով վերջիններիս խախտման հավանականությունը:

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման ժամկետայնության ճեղքվածքների մեթոդաբանությունը հնարավորություն է տալիս գնահատել և վերլուծել բանկի իրացվելիության ռիսկը, ինչպես նաև բանկի կողմից վարվող քաղաքականությունը իրացվելիության բավարար մակարդակը պահպանելու համար: Այդ նպատակով բացահայտվում են բանկի ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքները, հաշվարկվում են իրացվելիության ցուցանիշները և գնահատվում է բանկի իրացվելիության կառավարման որակը: Իրացվելիության գնահատման սույն մեթոդաբանությունում կատարվում է ակնթաղթային, մինչև 90 օր կուտակային և ընդհանուր (մինչև մեկ տարի կուտակային) իրացվելիությունների տարանջատում, ինչպես նաև դիտարկվում են իրացվելիության ցուցանիշների ժամանակային շարքերը բանկի իրացվելիության կառավարման որակի գնահատման համար:

3) Իրացվելիության ռիսկի թուլատրելի մակարդակի որոշումը՝ ռիսկի քանակական վերլուծություն և ռիսկի քանակական գնահատական

Իրացվելիության ռիսկի գնահատում:

2013թ III եռամսյակի ընթացքում ակնթաղթային իրացվելիության ցուցանիշը և ընդհանուր (մինչև 1 տարի կուտակային) իրացվելիության ցուցանիշը նվազել են համապատասխանաբար 11.35 և 24.92 տոկոսային կետով, իսկ մինչև 90 օր կուտակային իրացվելիության ցուցանիշն աճել է 7.93 տոկոսային կետով:

Հաշվետու ժամանակաշրջան		30.09.13 թ								Հազ դրամ	
Հոդվածի անվանումը	Չաշխատող		Մարմանը մնացել է						անժամկետ	Ընդամենը	
	ժամկետային	ժամկետանց	Ցպահանջ	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6 ամիս	6 ամսից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տարի	5 տարուց ավելի			
Ակտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ											
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում			9,544,718							270,000	9,814,718
Թանկարժեք մետաղների ստանդարտացված ձուլակտորներ			69,516								69,516
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ			3,275,077	8,674,209	297		8			312,956	12,262,547
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ				1,367							1,367
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվություններ	374,036	32,454	9,537,700	3,741,887	3,788,625	17,969,042	2,409,056		-		37,852,800
Արժեթղթեր, այլ թվում			4,155,110		115	4,426	156,805	1,518,178		376,664	6,211,298
- առևտրային նպատակով պահվող											-
- վաճառքի համար մատչելի				51,042	115	4,426	156,805	1,518,178	376,664		2,107,230
- մինչև մարման ժամկետը պահվող											-
- ռեպո համաձայնագրով վաճառված			4,104,068								4,104,068
Այլ պահանջներ			96,386								96,386
Պայմանագրային պահանջներ**											-
Ընդամենը	374,036	32,454	12,889,311	22,464,772	3,742,299	3,793,059	18,125,847	3,927,234	959,620	66,308,632	
Այդ թվում											
I խմբի արտարժույթով	195,013	20,302	4,872,361	11,229,533	1,803,035	1,156,990	5,523,945	1,104,299	98,101		26,003,579
II խմբի արտարժույթով	-	-	1,699,684	311,673	-	-	-	-	-		2,011,357
Այդ թվում											
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով					6,772	40,537	33,748				81,057
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով	374,036	32,454	349,371	19,339,226	3,742,002	3,793,051	18,125,847	3,927,234	376,665		50,059,886
Անտոկոս	-	-	12,539,940	3,125,546	297	8	-	-	582,955		16,248,746
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ											
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ			1,606,082	6,084,057	1,831,799	4,519,650	4,624,118	404,722	500		19,070,928
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այլ թվում	-	-	17,771,277	7,688,695	5,757,907	7,936,084	1,136,877	125,136	2,655		40,418,631
- ցպահանջ ավանդներ			17,206,153	37,175	10,363	10,566	21,197	-	2,655		17,288,109
- ժամկետային ավանդներ			143,417	7,651,520	5,747,544	7,925,518	1,115,680	125,136	-		22,708,815
- այլ			421,707								421,707
Առևտրային նպատակով պահվող պարտավորություն				600							600
ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն							120,898				120,898
վճարվելիք գումարներ			52,248								52,248
Հետաձգված հարկային պարտավորություն							33,552				33,552
Այլ պարտավորություններ			418,927								418,927
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	-	-	-	286,450	549,138	443,739	1,423,284	9,727	8,202		2,720,540
Պայմանագրային պարտավորություններ											-
Ընդամենը	-	-	19,848,534	13,773,352	7,589,706	12,610,184	5,760,995	529,858	3,155	60,115,784	
Այդ թվում											
I խմբի արտարժույթով	-	-	5,169,163	5,981,244	6,358,753	8,445,948	1,373,674	85,934	0		27,414,716
II խմբի արտարժույթով	-	-	398,108	101,945	22,165	15,880	500	-	-		538,598
«Խոշոր» պարտավորություններ				5,043,713	156,274	1,385,127	2,788,662	486,037			9,859,813
Այդ թվում											
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով				2,659,101	1,581,415						4,240,516
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով			8,535,269	13,369,434	7,579,343	12,599,618	5,739,798	529,858	-		48,353,320
Անտոկոս	-	-	11,313,265	403,918	10,363	10,566	21,197	-	3,155		11,762,464
Չուտ իրացվելիության ճեղքվածք	374,036	32,454	(6,959,223)	8,691,420	(3,847,407)	(8,817,125)	12,364,852	3,397,376	956,465		6,192,848
Այդ թվում											
I խմբի արտարժույթով	195,013	20,302	(296,802)	5,248,289	(4,555,718)	(7,288,958)	4,150,271	1,018,365	98,101		(1,411,137)
II խմբի արտարժույթով	-	-	1,301,576	209,728	(22,165)	(15,880)	(500)	-	-		1,472,759
փոփոխվող տոկոսադրույքների համար	-	-	-	(2,659,101)	(1,574,643)	40,537	33,748	-	-		(4,159,459)
ֆիքսված տոկոսադրույքների համար	374,036	32,454	(8,185,898)	5,969,792	(3,837,341)	(8,806,567)	12,386,049	3,397,376	376,665		1,706,566
Կուտակային իրացվելիության ճեղքվածք	374,036	406,490	(6,552,733)	2,138,687	(1,708,720)	(10,525,845)	1,839,007	5,236,383	6,192,848		

Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան		31.12.2012								Հազ դրամ	
Հոդվածի անվանումը	Չաշխատող		Մարմանը մնացել է						անժամկետ	Ընդամենը	
	ժամկետային	ժամկետանց	Ցպահանջ	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6 ամիս	6 ամսից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տարի	5 տարուց ավելի			
Ակտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ											
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում			11,270,847							1,270,000	12,540,847
Թանկարժեք մետաղների ստանդարտացված ձուլակտորներ			57,002								57,002
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ			2,451,626	6,269,505	29					319,604	9,040,764

Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ				20,030						20,030
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	203,814	10,056		7,548,713	5,154,820	4,849,594	14,182,030	1,430,293	-	33,379,320
Արժեթղթեր, այդ թվում				4,056,678	51,190	22,815	84,781	587,046	361,540	5,164,050
- առևտրային նպատակով պահվող										-
- վաճառքի համար մատչելի				19,546	51,190	22,815	84,781	587,046	361,540	1,126,918
- մինչև մարման ժամկետը պահվող										-
- ռեպո համաձայնագրով վաճառված				4,037,132						4,037,132
Այլ պահանջներ				47,219						47,219
Պայմանագրային պահանջներ**										-
Ընդամենը	203,814	10,056	13,779,475	17,942,145	5,206,039	4,872,409	14,266,811	2,017,339	1,951,144	60,249,232
Այդ թվում										0
I խմբի արտաբաժնյա	95,754	4,912	5,838,449	6,793,700	2,724,377	2,436,678	5,129,636	407,937	100,769	23,532,212
II խմբի արտաբաժնյա			1,581,527	350,384		-	-	-	3,981	1,935,892
Այդ թվում										
Փոփոխվող տոկոսադրույթներով										-
Ֆիքսված տոկոսադրույթներով	203,814	10,056	696,494	15,282,281	5,206,013	4,872,409	14,266,811	2,017,339	-	42,555,217
Անտոկոս		-	13,082,981	2,659,864	26	-	-	-	1,951,144	17,694,015
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ										
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ			2,212,833	4,146,362	1,199,586	2,848,556	5,781,894	529,595	500	16,719,326
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում	-	-	18,990,938	7,782,792	4,259,273	5,991,539	122,081	116,885	1,350	37,264,858
- ցպահանջ ավանդներ			18,520,113	74,073	1,204	27,777			1,350	18,624,517
- ժամկետային ավանդներ			131,095	7,708,719	4,258,069	5,963,762	122,081	116,885		18,300,611
- այլ			339,730							339,730
Առևտրային նպատակով պահվող պարտավորություն				335,862						335,862
ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն					13,150					13,150
վճարվելիք գումարներ			56,171							56,171
Հետաձգված հարկային պարտավորություն					27,321					27,321
Այլ պարտավորություններ			245,568	107,086						352,654
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ		1,958		169,975	113,222	552,978	1,416,046	9,685	8,072	2,271,936
Պայմանագրային պարտավորություններ										0
Ընդամենը	-	-	21,505,510	12,372,102	5,499,330	8,840,095	5,903,975	646,480	1,850	54,769,342
Այդ թվում										-
I խմբի արտաբաժնյա			7,044,697	5,674,245	3,702,171	5,093,992	1,678,885	79,242		23,273,232
II խմբի արտաբաժնյա			230,659	32,765	11,821					275,245
«Խոշոր» պարտավորություններ				3,711,714	412,810	1,764,587	4,034,400	80,172		10,003,683
Այդ թվում										-
Փոփոխվող տոկոսադրույթներով				3,854,892	3,449,964					7,304,856
Ֆիքսված տոկոսադրույթներով			9,529,778	9,893,605	2,906,412	8,840,095	5,903,975	646,480	1,850	37,722,195
Անտոկոս			11,975,732	181,159	1,204	-				12,158,095
Զուտ իրազվելիության ճեղքվածք	203,814	10,056	(7,726,035)	5,570,043	(293,291)	(3,967,686)	8,362,836	1,370,859	1,949,294	5,479,890
Այդ թվում										
I խմբի արտաբաժնյա	95,754	4,912	(1,206,248)	1,119,455	(977,794)	(2,657,314)	3,450,751	328,695	100,769	258,980
II խմբի արտաբաժնյա	-	-	1,350,868	317,619	(11,821)	-	-	-	3,981	1,660,647
Փոփոխվող տոկոսադրույթների համար	-	-	-	(3,854,892)	(3,449,964)	-	-	-	-	(7,304,856)
Ֆիքսված տոկոսադրույթների համար	203,814	10,056	(8,833,284)	5,388,676	2,299,601	(3,967,686)	8,362,836	1,370,859	(1,850)	4,833,022
Կուտակային իրազվելիության ճեղքվածք	203,814	213,870	(7,512,165)	(1,942,122)	(2,235,413)	(6,203,099)	2,159,737	3,530,596	5,479,890	

Ծանոթագրություն 33. «Կապիտալ և կապիտալի համարժեքություն»

Բանկում առկա չեն կապիտալի մակարդակի նկատմամբ սահմանված ներքին պահանջներ: ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից բանկերի համար սահմանված է ռիսկով կշռված ակտիվների նկատմամբ 12 % ընդհանուր կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ: ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից սահմանված է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 5,000,000 հազ. դրամ գումարով: Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանում կատարել է կապիտալի մակարդակի համար սահմանված նորմատիվային պահանջները:

Ներկայացնում ենք հաշվեկշռային կապիտալի կառուցվածքը.

	Հազ դրամ	
	30.09.2013	31.12.2012
Կանոնադրական կապիտալ	2,333,338	2,333,338
Պահուստներ՝	5,671,280	5,584,012
Գլխավոր պահուստ	5,405,133	5,405,133
Վերազնահատման պահուստներ	266,147	178,879
Զբաղիված շահույթ (վնաս)	2,071,653	1,477,228
Ընդամենը կապիտալ	10,076,271	9,394,578

Ներկայացնում ենք ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից սահմանված հիմնական տնտեսական նորմատիվների հաշվարկման համար կիրառվող հիմնական և ընդհանուր կապիտալները կապիտալի համարժեքության ցուցանիշները հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում՝ ըստ ամիսների, համեմատելով այդ ցուցանիշները նորմատիվային պահանջների հետ.

2013թ.	Նորմատիվների հաշվարկին մասնակցող						
	Հիմնական կապիտալ	Լրացուցիչ կապիտալ	Ընդհանուր կապիտալ	Վարկային ռիսկ	Շուկայական և գործառն.ռիսկ	համարժեք.Փա ստացի %	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանաչափ
	1	2	3 (1+2)	4	5	6	7
Հունվար	7,892,162	108,346	8,000,508	45,786,461	804,288	15.24	12
Փետրվար	7,754,683	102,485	7,857,168	44,917,641	696,987	15.49	12
Մարտ	7,776,466	161,007	7,937,473	48,414,080	784,597	14.44	12
Ապրիլ	7,827,139	190,711	8,017,850	50,746,695	852,560	13.86	12
Մայիս	7,842,727	231,127	8,073,854	51,998,911	819,794	13.72	12
Հունիս	7,932,096	335,505	8,267,601	51,451,990	159,292	15.66	12
Հուլիս	8,204,784	302,954	8,507,738	52,803,975	158,132	15.72	12
Օգոստոս	8,218,598	252,008	8,470,606	53,650,440	161,224	15.40	12
Սեպտեմբեր	8,261,962	240,581	8,502,543	52,501,587	896,463	14.18	12

2012թ.	Նորմատիվների հաշվարկին մասնակցող						
	Հիմնակա նկապիտալ	Լրացուցիչ կապիտալ	Ընդհանուր կապիտալ	Վարկային ռիսկ	Շուկայական և գործառն.ռիսկ	համարժեք.Փա ստացի %	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանաչափ
	1	2	3 (1+2)	4	5	6	7
Հունվար	7,504,112	70,099	7,574,211	43,431,345	515,386	15.87	12
Փետրվար	7,438,686	80,027	7,518,713	42,522,590	520,012	16.05	12
Մարտ	7,214,366	153,375	7,367,741	42,038,028	657,662	15.50	12
Ապրիլ	7,475,290	125,868	7,601,158	42,767,020	675,368	15.45	12
Մայիս	7,558,439	115,542	7,673,981	43,705,159	729,152	15.18	12
Հունիս	7,656,744	174,071	7,830,815	44,490,595	737,383	15.12	12

Հուլիս	7,332,795	112,496	7,445,291	44,263,734	727,873	14.57	12
Օգոստոս	7,412,772	90,365	7,503,137	43,319,371	609,329	15.32	12
Սեպտեմբեր	7,564,799	158,362	7,723,161	42,763,812	671,390	15.64	12
Հոկտեմբեր	7,744,266	193,053	7,937,319	43,004,154	790,833	15.62	12
Նոյեմբեր	7,719,277	190,119	7,909,396	43,174,668	779,733	15.54	12
Դեկտեմբեր	7,936,871	176,132	8,113,003	46,746,874	802,925	14.85	12

Ներկայացնում ենք ընթացիկ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի և նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ակտիվների և հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների, անավարտ ժամկետային գործառնությունների ռիսկերի կշիռները՝ ըստ ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ հաստատատված Կանոնակարգ 2-ի ռիսկի կշիռների.

Հազ դրամ

30.09.13թ. դրությամբ				
Ռիսկի կշիռը	Ակտիվներ	Հետհաշվեկշռային պայմանական աստիճան	Անավարտ ժամկետային գործառն.	Ընդամենը վարկային ռիսկ
0%	16,840,882	131,039		-
10%	2,398,037			239,804
20%	3,883,855			776,771
30%	1,194,552			358,366
50%	4,482,076	129		2,241,103
75%	1,550,124			1,162,593
100%	26,057,686	514,358	17,414	26,589,458
150%	13,104,585	966,585		21,106,755
Ընդամենը	69,511,797	1,612,111	17,414	52,474,849

Հազ դրամ

31.12.12թ. դրությամբ				
Ռիսկի կշիռը	Ակտիվներ	Հետհաշվեկշռային պայմանական	Անավարտ ժամկետային գործառն.	Ընդամենը վարկային ռիսկ
0%	21,007,248	83,304		-
10%	969,939			96,994
20%	2,852,654			570,531
30%	1,228,228			368,468
50%	1,531,043	16,390		773,717
75%	3,036,873			2,277,655
100%	22,332,217	411,985		22,744,202
150%	13,338,336	858,614		21,295,425
Ընդամենը	66,296,538	1,370,293	-	48,126,991

Ծանոթագրություն 34. «Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեք»

Ներկայացնում ենք ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքի վերաբերյալ բացահայտումներ՝ կատարված ՀՀՄՍ 32 «Ֆինանսական գործիքներ, բացահայտումը և ներկայացումը» պահանջների համաձայն.

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը այն գումարն է, որով ակտիվը կարող է փոխանակվել կամ պարտավորությունը մարվել իրազեկ և պատրաստական կողմերի միջև «պարզած ձեռքի հեռավորության» գործարքի ընթացքում:

ՀՀ պետական գանձապետական և ՀՀ ԿԲ արժեթղթերի իրական արժեքը որոշվում է շուկայական գնանշումների հիման վրա:

30.09.13թ. դրությամբ ֆինանսական գործիքի յուրաքանչյուր դասի իրական արժեքի գնահատման ժամանակ Բանկի կողմից օգտագործվել են հետևյալ մեթոդներն ու գնահատումները.

Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ Կենտրոնական Բանկում .

Այս կարճաժամկետ գործիքների համար հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտորեն արտացոլում է նրանց իրական արժեքը:

Հաճախորդներին տրված վարկեր ու փոխատվություններ, պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ.

Վարկային պորտֆելի իրական արժեքը կախված է պորտֆելի յուրաքանչյուր դասի շրջանակներում առանձին վարկի վարկային և տոկոսադրույքային առանձնահատկություններից: Վարկերի հնարավոր կորուստների պահուստաֆոնդի գնահատումը հաշվի է առնում վարկերի տարբեր դասերին բնորոշ ռիսկերը, ինչը հիմնված է այնպիսի գործոնների վրա, ինչպիսիք են տնտեսական այն ճյուղի իրավիճակը, որտեղ գործում է յուրաքանչյուր փոխառուն, յուրաքանչյուր փոխառուի տնտեսական իրավիճակը և ձեռք բերված երաշխիքները: Հետևաբար վարկերի հնարավոր կորուստների պահուստաֆոնդը այն զեղչի ճշգրիտ գնահատականն է, որն արտացոլում է վարկային ռիսկի ազդեցությունը:

Ներգրված միջոցներ բանկերից ու այլ ֆինանսական կազմակերպություններից.

Հաշվեկշռային արժեքը մոտ է իրական արժեքին:

Հաճախորդների ավանդներ և բանկային հաշիվներ.

Հաշվեկշռային արժեքը մոտ է իրական արժեքին:

30.09.13թ. դրությամբ բանկը չունի այնպիսի ֆինանսական ակտիվներ, որոնք հաշվառվում են իրական արժեքը գերազանցող գումարով:

Ծանոթագրություն 35. «Կանխատեսվող ապագա գործարքների հեջավորում»

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Ծանոթագրություն 36. «Ապաճանաչում»

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Ծանոթագրություն 37. «Գրավադրված ակտիվներ»

30.09.13թ. դրությամբ բանկը գրավադրված ակտիվներ չունի

Ծանոթագրություն 38. «Ընդունված գրավ»

30.09.13թ. դրությամբ առկա չեն գրավ ընդունված ակտիվներ, որոնք բանկն իրավունք ունի վաճառել կամ նորից գրավադրել հաճախորդի կողմից պարտավորությունների չկատարման, խախտման բացակայության դեպքում:

Ներկայացնում ենք բանկի կողմից գրավ ընդունված ակտիվները և երաշխավորությունները իրենց համապատասխան վարկային ներդրումների հետ, առանց հաշվի առնելու պահուստի գումարները.

Գրավի տեսակ	30.09.2013		31.12.2012	
	Վարկի գումար	Գրավի գումար	Վարկի գումար	Գրավի գումար
Անշարժ գույք	17,828,272	67,641,526	16,493,824	60,038,030
Ավտոմեքենա	3,424,136	9,072,715	2,176,317	5,545,375
Սարքավորում	418,778	837,834	433,667	744,034
Պատրաստի արտադրանք	123,528	706,000	141,639	733,500
Երաշխավորություն	6,011,447	24,465,854	4,114,261	15,324,937
Դրամական միջոցներ	1,202,614	1,885,907	266,786	456,452
Ոսկյա իրեր	5,715,050	6,757,396	6,926,883	8,401,989
Ստանդարտ ոսկի	30,130	31,617		
Պետ. արժեթղթեր				
ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված արժեթղթեր	-	-	-	-
Այլ արժեթղթեր	-	-	-	-
Այլ գրավ	64,439	192,320	82,037	191,666
Գրավ առկա չէ	3,793,274		3,406,383	-
Ընդամենը	38,611,668	111,591,169	34,041,797	92,745,506

Ծանոթագրություն 39 «Պարտավորությունների չկատարում/խախտում»

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Բանկի վարչության նախագահ

Ա. Նալչյան

Գլխավոր հաշվապահ

Դ.Ազատյան

Վավերացման ամսաթիվը 18 Հոկտեմբեր 2013թ.